

SLOVENSKI VESTNIK

Tiskovina ■ Poštnina plačana pri pošti 64290 Trzin

P.n.
Koroška osrednja knjižnica
"dr. France Sušnik"
Na gradu 1
62390-Ravne na Koroškem

SLOVENSKI VESTNIK, Tarvisnerstr. 16, A-9020 Celovec
Zastopnik za YU: ADIT-BZG, p.p. 171, 61000 Ljubljana

CELOVEC
SREDA
22. AVG.
1990

Letnik XLV.
Štev. 52 (2567)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
din. 10

P. b. b.

FESTE: zdaj tožba

Ob koncu julija napovedanemu stečaju pliberškega podjetja FESTE Schlafkomfort so za delavce sledile nadaljnje težave: hišna banka Stefitzovega podjetja terja od njih visoke obresti, ker jim je več mesecev izplačevala zasluge, ki jih podjetje ni več nakazovalo. Pretekli teden je intervenirala delavska zbornica. Vložila je tožbo zaradi suma malomarnega razpolaganja s posojili. Pretekli četrtek pa je v Pliberku za prizadete delavce pripravila informacijski sestanek. Več v poročilu na 6. in 7. strani.

Baza je odločila drugače kot je želelo predsedstvo:

KEL ne bo

kandidirala

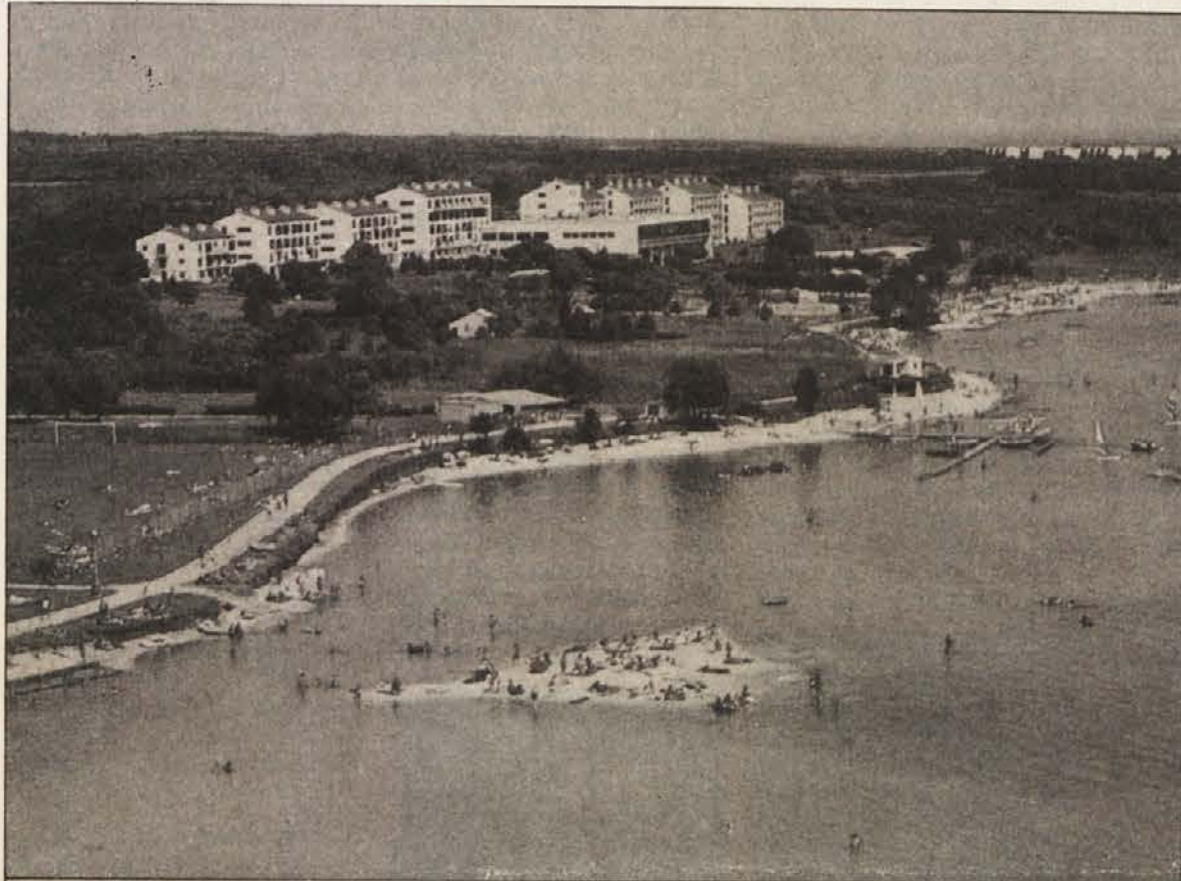
za državni zbor –

Karel Smolle

zato odstopil

Deželna konferenca Koroške enotne liste se je v nedeljo končala z odstopom njenega predsednika Karla Smolleja. Vzrok za to odločitev: skupaj z ostalimi člani predsedstva KEL je hotel na zborovanju doseči dvotretjinski sklep, da bi KEL pri državnoborskih volitvah oktobra letos kandidirala samostojno (skupno le z nekaterimi predstavniki drugih manjšin v Avstriji).

Proti taki kandidaturi KEL so se izrekli predvsem delegati s podeželja, med katerimi so nekateri občinski odborniki jasno poudarili, da dajejo prednost občinskim volitvam marca 1991. Pri glasovanju je bilo 34 glasov za in 27 glasov proti kandidaturi; s tem pa Smolle ni dobil dvotretjinske večine. Več na 2. strani.

Vestnikov hit od 12. do 14. oktobra

Sporočamo Vam, da bomo seveda tudi letos organizirali splošno priljubljeni „Vestnikov hit“, ki nas bo skupaj tokrat popeljal v Medulin pri Pulju. V času od petka, 12. do nedelje, 14. oktobra, boste namreč lahko po izredno nizki ceni (1.250 šil.) preživeli imenitne dni v hotelu Belvedere (na sliki), se peljali z ladjo po sinjem Jadranu, uživali in plesali pri gala-večerji,

se pogovarjali z dobrimi znanci in še marsikaj, saj hotel nudi tudi vsakršne možnosti za rekreacijo, igre in zabavo.

Letošnji „Vestnikov hit“ pripravljata uredništvo SV skupaj s turističnim podjetjem Sommeregger v Celovcu, za edinstveno potovanje na konec istrske obale pa se lahko že zdaj prijavite v uredništvo (Celovec, Tarvi-

serstraße 16, telefon 0463/514300), kjer vam bomo postregli tudi s podrobnejšimi informacijami. Točen program, spisek dodatnih ponudb in še kaj pa bomo seveda objavljali tudi v prihodnjih številkih.

Za danes torej le toliko: izkoristite priložnost, prijavit se za „Vestnikov hit 1990“, za doživetje v Medulinu!

Anton Pelinka v SV

Avstrijski politolog univ. prof. dr. Anton Pelinka se je v ekskluzivnem pogovoru za SV opredelil za skupno slovensko organizacijo, v kateri bi bile enakopravno zastopane vse slovenske sku-

pine in in vsi slovenski interesi na Koroškem. Kakšno formalno obliko bi imelo tako interesno zastopstvo, je drugotnega pomena, meni Pelinka. Manjšina bi morala navzven nastopati z enotnim glasom in onemogočiti izigravanje. Potrebno je tudi zastopstvo manjšine v zakonodajnih političnih organih, pravi Pelinka – možnost bi bila sprememba volilnega reda na Koroškem, virilni mandat ali posebno podpiranje manjšine, kakor to prakticirajo tudi v drugih evropskih državah. Ustanovitev narodnostne komore politolog ne smatra za najboljšo rešitev. Pelinka hkrati meni, da so avstrijske manjšine glede svojih parlamentarnih pravic v primerjavi z drugimi v zapadni Evropi najbolj zapostavljene. Pogovor objavljamo na 8. in 9. strani.

Dr. Anton Pelinka

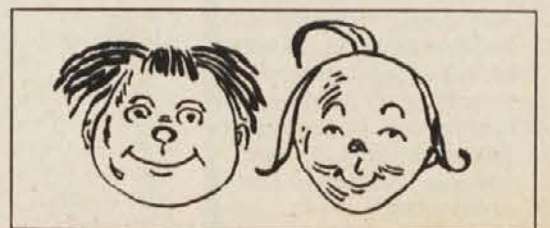
S praznikom dvojezičnosti opozoriti na dolg oblasti!

Skupnost staršev za javno dvojezično ljudsko šolo v Celovcu ABCČ, ki še vedno čaka na konkreten odgovor, kdaj in kje bo prišlo do ureditve take izobraževalne ustanove v koroškem glavnem mestu, se je odločila za nadaljnje obveščanje javnosti. Za petek, 31. avgusta vabi otroke, starše in prijatelje, seveda pa tudi odgovorne politike na praznik dvojezičnosti, ki bo potekal na ploščadi pred stolnico in v kulturni taberni „Pri Joknu“.

V popoldanskem sporedu bodo otroke in starše zabavali klovn Mimo (15.00), Gabrijel Lipuš in Polde Bibič z „Jurijem Murijem“ (16.15), pred tem, vmes in za tem pa so organizatorji pripravili risalni kotiček, bogato knjižno polico in še kaj. V večernem programu, namenjenem predvsem odraslim, pa bosta nastopila Polde Bibič – „Živelo življenje Luke De.“ (avtor Pavle Lužan) ter Heino Fischer, ki bo bral iz del Petra Turrinija, Felixa Mittererja in drugih. Nato pa bodo družabno srečanje, dražba podarjenih slik in

seveda razprava o nadaljnjih ukrepih za izpolnitev razsodbe ustavnega sodišča, da morajo otroci tudi v Celovcu imeti možnost za dvojezični pouk v javni ljudski šoli.

Ker pa organizacija takega praznika dvojezičnosti v Celovcu in tudi siceršnja aktivnost skupnosti staršev terja finančna sredstva, skupnost ABCČ naproša vse rojake in prijatelje, da jo denarno podpro. Ena taka možnost je prenakazilo podpore na konto Skupnosti staršev za javno dvojezično ljudsko šolo v Celovcu pri Posojilnici-Bank Celovec, konto številka 3.043.387 (Op. štev. 39103).

KOMENTAR

dr. KRISTIJANA SCHELLANDRA

Napad Iraka na malega, domala neoborožena soseda Kuvajt je predramil velesile, sosede in zapadne banke in podjetja. Medtem ko je Evropa še vedno pod vtisom globokih sprememb v njeni sredini in na vzhodu, je bil "jug" več ali manj pozabljen. Jug, to so nerazvite in manj razvite države od bližnjega vzhoda preko Afrike, Azije do Latinške Amerike.

VZHOD NA RAČUN JUGA

Irak, Kuvajt in Saudova Arabija zagotovo ne spadajo med najrevnejše države po zaslugi bogatih nahajališč nafte, toda zaradi zgodovine in razvoja v zadnjih desetletjih spadajo k tako imenovanemu "tretjemu svetu" z vsemi protislovji in konflikti, za katere so krive kolonialna zgodovina, drugačna vera in kultura in tudi nižja razvitost in revščina. Novo bogastvo elite zaradi izvoza nafte teh konfliktov in protislovij ne more na hitro izbrisati.

Tretji svet je bil nekaj desetletij eksperimentalno področje tako za kapitalizem kakor tudi za "realni" socializem – tako na gospodarskem kakor tudi na političnem in vojaškem področju. Tudi Avstrija npr. je prodajala orožje tako Iranu kakor tudi Iraku.

Danes je vsa gospodarska in politična pozornost obrnjena proti vzhodni Evropi – najbližjemu, bolj zanesljivemu in lažjemu trgu kot je to bolj oddaljeni in bolj komplicirani jug.

Toda konflikt Irak – Kuvajt, ki se zna razviti v globalnejše razsežnosti, naj bi razviti svet stregnil. Na jugu tli še več žarišč, morda še večjih razsežnosti, ki nas bi lahko občutno predramili iz naših lepih sanj ob objemajih zahodne in vzhodne Evrope, kajti razviti svet ni os sveta.

Namesto kandidature Smollejev odstop

Predsednik KEL Karel Smolle je še v svojem političnem poročilu na deželni konferenci Koroške enotne liste napovedal: „Zbrali smo se, da sprejmemo važne, dalekosežne, vendar nujne odločitve“. Pri tem je imel v mislih sklep deželne konference, da bi se KEL z njim na prvem mestu potegovala za glasove in mandat pri avstrijskih državnozbornih volitvah 7. oktobra letos.

Nujo po takem sklepu je utemeljil s tem, da v trenutku, ko gre za dosego zakonske ureditve, s katero naj bi manjšine dobile zastopstvo v zveznem parlamentu, koroški Slovenci pa mandat v deželni zboru, ne bi smeli stati ob strani. Za tem pa se je najbrž skrivalo nekaj povsem drugega, saj je Zelena alternativna lista na svojem zveznem kongresu sklenila, da pri letošnjih volitvah manjšinski kandidat ZAL ne bo več Karel Smolle, pač pa gradiščanska Hrvatka Terezija Stoisić.

Zato je Smolle tudi na deželni konferenci KEL zelednim očital, da so manjšinam odvzeli avtonomijo znotraj stranke, hkrati pa se je obregnil seveda tudi ob Zvezo slovenskih organizacij, češ da je njegovo delo vedno le kritizirala in zavirala možnosti, ki bi jih lahko dosegli zaradi njegovega delovanja v parlamentu.

Toda Smolle tokrat ni uspel ne z napadi na ZAL in ZSO ne z željo po svoji kan-

didaturi pri državnozbornih volitvah. Za ZAL sta tako deželna predsednica Ingrid Zablatnik kot tudi predstavnik delovnega krožka manjšine znotraj ZAL dr. Jože Messner zagotovila, da ne gre niti za ukinitve statusa avtonomije manjšin v vrstah ZAL niti za hoteno izključevanje KEL ali katere druge manjšinske organizacije v Avstriji, temveč za poglobljeno programsko zasnovano, za katero se bo v bodočem parlamentu v naslednji dobi po sklepu zveznega kongresa ZAL zavzemala Terezija Stoisić.

Tajnik ZSO dr. Marjan Sturm je v svojem govoru izpostavil, da gre njegovi organizaciji za vzpostavitev kulturnega dialoga med različnimi organizacijami koroških Slovencev, za tak dialog pač, ki bo v korist manjšini kot celoti. Pri tem je zavrnil tudi vsakršno upravičenost pavšalnih napadov na ZSO, kakršne je izrekel Karel Smolle: „ZSO je in bo zastopala politično koncepci-

Karel Smolle

jo dvojezičnosti. Zato smo tudi kritizirali soglašanje s tako imenovanim pedagoškim modelom. Prav ob tem vprašanju in dejanju pa smo se koroški Slovenci razšli in se razhajamo tudi danes. Osnova za novo razpravo o šolstvu je pritožba celovške družine na ustavno sodišče. Z razsodbo tega sodišča je bila deželna vlada prisiljena, da popravi zakonska določila. Toda ta je razsodbo spet spremenila tako, da uvaja slovenščino kot prosti predmet na južnem Koroškem. Proti temu pa smo bili in bomo še naprej, pa četudi nam nekateri očitajo načelarnost. V tem primeru to oznako radi sprejmemo!“

Smolle in njegovi somišljeniki v predsedstvu KEL pa na deželni konferenci niso dobili potrebne dvotretjinske večine predvsem zato, ker njihovih namer ni podprla baza. Predsednik Kluba slovenskih občinskih odbornikov mag. Peter Waldhauser je že v razpravi poročal o odklonilnem stališču komunalnih funkcionarjev: „Naš klub je med občinskimi odborniki in njihovimi namestniki izvedel anketo, ki jasno govori proti tem nameram, saj se je 90 odstotkov naših članov izreklo proti samostojni kandidaturi KEL pri državnozbornih volitvah.“ Drugi občinski odborniki in podeželski aktivisti so tudi poudarjali, da bi taka odločitev utegnila oslabiti izhodišče samostojnih slo-

venskih list ali združenj pri občinskih volitvah marca 1991, vnesti nove prepire v narodno skupnost, sploh pa so opozarjali na nujno zagotovitev finančnih sredstev za redno izhajanje občinskih listov, eden pa je dodal: „To je primarno, ne pa, da zmečljemo denar v luknjo, ki ji ne vidimo dna.“

Ob taki razpravi tudi ni pomagal, da sta tudi predsednik in tajnik NSKS rotirala delegate in delegatke, naj se vendar odločijo „za edinstveno možnost samostojnega nastopanja“. Na glasovanju se je za tak volilni nastop izreklo 34 delegatov, 27 pa jih je bilo proti, le eden se je vzdržal glasu (od 238 vabljenih delegatov jih je bilo torej navzočih le 62). S tem je odpadla tudi razprava o volilnem programu in kandidatni listi, dosedanji predsednik KEL Karel Smolle pa je moral – saj je to že prej za ta primer neuradno napovedal – biti dosleden in najaviti svoj odstop s predsedniškega mesta. Drugi člani predsedstva KEL na to še niso reagirali, čeprav je izid glasovanja mogoče razlagati tudi za nezaupnico celotnemu predsedstvu, saj je kot celota deželni konferenci predlagal samostojno kandidaturu KEL.

K Smollejevemu odstopu pa je tajnik ZSO dr. Marjan Sturm izjavil, da računa z njegovo politično vrnitvijo v vrh Koroške enotne liste.

Andrej Mohar

Mednacionalni odnosi rušijo Jugoslavijo

nila v ogromne mitinge najprej s parolami proti „izkoriščevalskim in razbijaškim“ Slovincem, ko pa so tudi Hrvati vstopili v svojo pomlad, pa se je srbska jeza usmerila in preusmerila proti njim.

Svojo ogroženost Srbi najbolj konkretno dokazujejo na Kosovu, kjer so nasproti albanskemu prebivalstvu v absolutni manjšini, pa vendar ga branijo pred njim s parolo „Življenje damo, Kosova ne damo!“ Za proces strnjenja srbskega naroda in vzpostavljanja Velike Srbije so inscenirali t. im. protibirokratske revolucije v svoji avtonomni pokrajini Vojvodini, kjer so „avtonomaše“ zamenjali Miloševićevi podaniki, ter v Črni gori, kjer so valovi demonstracij pomagali prevzeti oblast in zasidrati prosrbsko kliko. Da bi tudi pravnoformalno potekalo vse po zakonih, so že lani sprejeli dopolnila k srbski ustavi, s katerimi so okrepili centralistično oblast v Beogradu, avtonomnosti Vojvodine in Kosova pa zmanjšali vso moč.

Kar jim je uspelo v Vojvodini in v Črni gori, se jim je zataknilo na Kosovu. Tam so morali proti upornemu albanskemu večinskemu prebival-

stvu uporabiti tudi silo. Tekla je kri, število žrtev še danes ni dokončno znano. K tem dogodkom je prilila olja še lanskoletna 600-letnica zgubljene bitke s Turki na Kosovem Polju, ko je Milošević na proslavi ob prisotnosti patriarha srbske pravoslavne cerkve Germana nekako trem milijonom udeležencev obljubil trdno in veliko Srbijo in zagrozil albanskim „separatistom“ s sankcijami brez izbire sredstev. Sledil je znani politični proces proti Azemu Vllasiju in štirinajstim soobtoženim, ki pa se je končal z opustitvijo in težkim Miloševićevim porazom.

Žarek upanja za razrešitev kosovske krize se je pojavil z ustanovitvijo kosovske alternative pod vodstvom dr. Ibrahima Rugove in s sprejemom deklaracije o suverenosti Kosova, ki so jo 2. julija letos sprejeli albanski delegati kosovske skupščine. Beograd pa je na to reagiral z nasprotno potezo in že 5. julija „v interesu ohranjanja celovitosti Jugoslavije“ razpustil to „izdajalsko“ skupščino in uvedel napol vojno stanje. Albanci na Kosovu se proti nasilju sicer borijo „s cvetjem“, toda le koliko časa še. Kdo bo ugasnil ogenj v

žajgalni vrvice, ki se nevarno bliža sodu smodnika?

Popoln neuspeh srbske, lahko rečemo hegemonistične politike na Kosovu je bilo potrebno deloma nadomestiti s procesom strnitve srbskega naroda – tokrat z delom, ki živi na področju republike Hrvaške. V delih Slavonije, v Kninski krajini, Dalmaciji in na otokih živi po trditvah Beograda kar nekako 700 000 Srbov. Ob spremembah političnega sistema na Hrvaškem in Tuđmanovem prevzemu oblasti, razglasitvi hrvaške suverenosti in sprejemu ustavnih dopolnil republike Hrvaške so v Beogradu ugotovili, da so ti Srbi nacionalno, kulturno in versko ogroženi. Medtem ko so ukiniteli avtonomijo na Kosovu in v Vojvodini, so pobudili zahtevo Srbov na Hrvaškem po lastni politični in kulturni avtonomiji.

Spolitizirani in trdno organizirani Srbi, predvsem v Kninski krajini, močno finančno in moralno podprti iz Srbije so za čas od 19. avgusta do 2. septembra organizirali referendum, ki je v bistvu plebiscit. Srbsko prebivalstvo na Hrvaškem se torej v teh dneh „demokratsko“ odloča o svoji politični prihodnosti. To pa je zbilu sodu dna za sedanje konflikte na Hrvaškem. O tem pa več v prihodnji številki.

Jože Rovšek

Izhodišče SZI bo preučevanje koroških medetničnih odnosov

V začetku avgusta je bilo ustanovljeno društvo Slovenski znanstveni inštitut (SZI). Za predsednika je bil izvoljen dr. Valentin Sima, asistent na inštitutu za sodobno zgodovino na celovški univerzi. V odboru novega SZI so naslednji soustanovitelji: univ. prof. dr. Svitko Sienčnik (podpredsednik), dr. Avguštin Malle (tajnik), Feliks J. Bister (blagajnik), mag. Marija Jurič, dr. Walter Lukan, Janko Merkač, Tomaž Ogris, Peter Wieser in dr. Pavle Zdovc. V nadzornem odboru so prof. Miha Kulnik, dr. Pavle Zablatnik in dr. Franci Zwitter st. V nadaljevanju prispevkov o organizaciji slovenskega znanstvenega dela na Koroškem objavljamo pogovor s predsednikom SZI dr. Simo. Vprašanja mu je zastavil Igor Schellander.

Zakaj je bil SZI ponovno ustanovljen?

Tega ni mogoče razumeti brez poznavanja razvoja prejšnjega znanstvenega inštituta in diskusije, ki je v preteklih letih tekla v okviru ZSO. Znano je, da SZI prej ni bil samostojen, temveč je bil de iure neke vrste služba ZSO, de facto pa je bil seveda nekaj drugega, zbiral je slovenske in tudi nemško govoreče znanstvenike, ki so se ukvarjali s problemi slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem, z etničnimi vprašanji in tudi z vprašanji regije. S tem v zvezi bi omenil študijo 'Wohnen und Bauen in Südkärnten', ki ne zadeva neposredno mednarodnostne odnose. Diskusija o osamosvojitvi SZI, ki je najprej tekla v ZSO, je bila po mojem mnenju pravilna, vendar se je v letih 1988 in 1989 razvijala tako, da zame ni bila zadovoljiva. V teku te razprave se je rodil Slovenski inštitut za proučevanje prostora Alpe-Jadran. Ko je postalo očitno, da v okviru ZSO in novonastalega inštituta prejšnji sodelavci SZI oz. njihove koncepcije ne bodo več vključeni, mi je postalo jasno, da moramo na nek način nadaljevati s prejšnjim znanstvenim delom. Pred enim letom, ko smo društvo SZI prijavi pri policiji, kajpada še ni bilo dovolj konkretnih predstav, kako naj to izvedemo. Osnovno izhodišče pa je bilo, da naj bo to združenje znanstvenikov, ki preučujejo etnična vprašanja.

Kakšna so izhodišča SZI po ustanovnem občnem zboru? Kakšni so vaši cilji, kakšne organizacijske osnove, kje se nahaja novi SZI v razvejani slovenski organizacijsko-politični sceni na Koroškem?

Na občnem zboru se je zbrala vrsta znanstvenikov in sodelavcev inštitucij za izobraževanje odraslih. Ustanovljeno je bilo društvo, ki bo samostojno odločalo o svojih znanstvenih programih in o svojem delu. To naj zajame preučevanje medetničnih odnosov, znanstveno dokumentacijo in dokumentacijo dogodkov v našem prostoru, nadalje nameravamo opravljati bazično raziskovanje tako z glavnopoklicnimi in honorarnimi sodelavci kot tudi preko projektov. Zagotoviti hočemo, da bodo izsledki tega dela dostopni široki javnosti in da se jih

bodo pri svojem delu lahko posluževali tudi drugi, npr. znanstveniki in študentje.

V odnosu do organizacijskih struktur koroških Slovencev – NSKS, ZSO, SPZ, KKZ, ZSZ, strokovna združenja in tudi posamezna društva – hočemo biti samostojni in odprti do vseh. Vsem želimo biti na voljo v enaki meri, če bodo potrebovali študije, ekspertize ali manjše nasvete. Kakšni bodo konkretni odnosi in naše ponudbe, bomo lahko povedali po temeljitejši razpravi v društvu. Najkasneje do decembra naj bi bile na

Dr. Valentin Sima

občnem zboru sklenjene nove programske in druge smerice na širši osnovi.

Kako se bo novi SZI financiral?

Zelo sem zadovoljen z izjavo ministra Dularja v SV, da bo možno delno financiranje s sredstvi, za katera bo poskrbela slovenska vlada. Seveda pa bi bilo absurdno, da bi delo SZI financirala samo ta stran, zato se prizadevamo, da bi v določeni meri prejeli tudi stalno podporo od avstrijske zvezne vlade. Jasno je, da se bomo posluževali tudi možnosti projektnega financiranja, vendar z njim ne bo mogoče kriti vseh dejavnosti in plačevati zanje potrebnih glavnopoklicnih kadrov.

Z ustanovitvijo raziskovalnega inštituta Alpe-Jadran in zdaj SZI nastaja vtis, da si bosta konkurirali dve znanstveno-raziskovalni ustanovi. Milijon šilingov, ki jih je slovenska vlada zdaj namenila SZI, nakazuje tekmovanje za finance, saj bo ta denar manjkal ZSO v njenem proračunu za inštitut Alpe-Jadran. Ali to ni problematično za obe strani?

Ustanovitev inštituta Alpe-Jadran nisem smatral za posrečeno, ker je pri tem nastal vtis, da gre za

nekakšno nadomestilo za prejšnji inštitut – SZI. Jasno mi je bilo, da je treba nadaljevati z delom starega inštituta na novih osnovah, zato smo ga na novo ustanovili in osamosvojili. Vendar nekatere ideje in določena področja, ki jih protagonisti novega inštituta Alpe-Jadran nameravajo pokriti močneje kot prejšnji znanstveni inštitut, vsekakor smatram za zelo potrebne in jih tudi podpiram. Prav je, da najdejo svoje mesto. Žal se ne morem strinjati z zagovorniki inštituta Alpe-Jadran, ki so v nekdanjih razpravah v okviru ZSO menili, da naj bo namesto bazičnega raziskovalnega dela nova osnova projektno delo. Ne verjamem, da bo mogoče samo z dohodki iz projektov financirati menedžerja in tajnico tega inštituta, in tudi ne vem, kako se bo to obneslo. Kljub temu pa vsekakor ostajamo odprti za njihove ideje.

Težko pa se je seveda izogniti konkuriranju. Konkurenca je in ni. Je v toliko, ker obstajata dve ustanovi in se bosta obe potegovali za potrebna sredstva. Po drugi strani pa je ni, saj se bosta oba inštituta ukvarjala z že omejenimi različnimi težišči znanstvenega dela. Seveda pa se pri načrtovanem delu ne moremo usmerjati samo v to, kako naj bi preprečili eventualno konkuriranje. Zato predlagam, da naj bi se pred našim občnim zborom predstavniki obeh inštitutov sestali in razčistili odnose. Na poenotenje pri tem zaenkrat ne mislim. Rad bi, da prediskutiramo, kaj potrebujemo na raziskovalnem, dokumentacijskem in drugih področjih, saj to očitno še ni dovolj razjasnjeno. Nato bomo videli, katere organizacijske oblike najbolj ustrezajo našim potrebam.

Spričo vseh dosedanjih poskusov slabšanja pozicije in struktur ZSO se pojavlja vprašanje, ali ustanovitev SZI ni nadaljnji korak v to smer?

Vem, da nekateri smatrajo ponovno ustanovitev SZI kot problem, vendar lahko zagotavim, da SZI ni bil ustanovljen proti ZSO – tako mislijo tudi vsi, ki so ga ustanovili. Če pa ga ZSO odklanja in ga smatra za nasprotnega, pa je to njen problem. Seveda pa se tudi zavedam, da nekaterim ustanovitev novega SZI pride zelo prav za izigravanje ZSO. Prav tako tudi nekatere druge trditve ne držijo: NSKS na primer preko 'nt' izjavlja, da je Slovenija doslej delila podporo slovenski manjšini v razmerju 2:1 v korist ZSO. Kolikor je meni znano, je to pretirano, bilo je verjetno 3:2. Pri tem pa ne omenjajo, da je ZSO zdrževala SZI, študijsko knjižnico, mladinski dom in kulturne domove na podeželju.

OBZORNİK

Nafta in konflikt Sever-Jug

Zgodovina, vera in predsem nafta so imele pomembno vlogo pri izbruhu sedanje krize na Bližnjem vzhodu. Tokrat ni manjšo državo napadla ena od obeh supersil, temveč regionalni diktator, ki hoče svojo državo spremeniti v supersilo v arabskem svetu, sebe za absolutnega vladarja.

Intervencionizma smo bili vajeni v času hladne vojne in žvenketanja blokovskih orožarn. Zdaj, ko se je celotna struktura nasprotja Vzhod – Zahod spremenila, se nam dogodki na Bližnjem vzhodu zdijo povsem nenaravni v odnosu do našega „novega“ sveta rušenja zidov in spremembe bivšega vzhodnega medveda v pohlevno in zaradi notranjih problemov nekam zbegano veliko ovco.

Navaditi se bo treba, da postopanje po znanem zgodovinskem receptu (iskanje izhoda iz notranje krize v napadu na tujo državo) ni

(več) nikakršen monopol supersil, pa čeprav te danes soglasno obsojata Irak. Tudi če se je nasprotje Vzhod-Zahod omililo, ni rečeno, da so s tem rešeni glavni svetovni konflikti. Nasprotno.

Medtem ko je bilo nasprotje Vzhod-Zahod v bistvu nasprotje med dvema sistemoma v razvitem svetu, kjer je eden podlegel zaradi očitno slabšega gospodarskega koncepta, nosi nova kriza na Bližnjem vzhodu jasne znake konflikta Sever-Jug. Tega nasprotja pa ne bo mogoče rešiti s kako „mirno revolucijo“, kot smo jih bili pravkar še vajeni, kajti to nasprotje ni nasprotje družbenih sistemov, temveč nasprotje med revnimi in bogatimi, razvitimi in nerazvitimi. Njegove razsežnosti in njegov konfliktni potencial pa zdaleč presegajo staro hladno vojno.

Dr. Kristijan Schellander

Vprašljiva pomoč Vzhodu

Debata okrog jedrske elektrarne v Bohunicah na Češko-slovaškem in sploh o jedrskem pridobivanju energije na vzhodu nam kaže, da odprava komunistične vladavine in uvedba demokracije po zapadnem zgledu avtomatično še ne pomeni zmage razuma.

Seveda moramo upoštevati, da so stari režimi novim zapustili velike probleme. Gospodarstvo, industrija in še posebno sistem pridobivanja energije so v katastrofalnem stanju. Energije primanjkuje, obstoječe naprave pa so veliki onesnaževalci okolja. Rast cene nafte zaradi bližnjevzhodne krize in sprememba plačevanja nafte in plina Sovjetski zvezi (doslej preko kliringa – nadomestilo z izdelki lastne industrije – bo od januarja 1991 v konvertibilni valuti) bosta pritisk še znatno povečali.

Zato je v določeni meri razumljivo, da tudi novi voditelji iščejo izhod v jedrski energiji, in to ob aktivnem podpi-

ranju nekaterih zahodnih držav. Siemens, Westinghouse in Electric de France nameravajo graditi jedrske elektrarne v ČSFR, slednja tudi na Madžarskem. Investicije bi naše vzhodne sosedne odplačevale z električno energijo, ki bi morala teči preko Avstrije. Čeprav Avstrija iz varnostnih razlogov nasprotuje obstoječim jedrskim elektrarnam, „Verbundgesellschaft“ indirektno prispeva svoje k temu načrtom: namerava izgraditi 380 KV-omrežje, preko katerega bi se pretakal električni tok med vzhodom in zahodom.

Ta zahodna „pomoč“ vzhodu je več kakor vprašljiva, najmanj pa sebična. Za vzhod pa bi bil kljub velikim obstoječim problemom bolj perspektiven energetski koncept, ki bi temeljil na racionalnejši uporabi elektrike in alternativnih načinov njenega pridobivanja.

Dr. Kristijan Schellander

Lužiški Srbi in nemška združitev

BUDYŠIN/BAUTZEN. Lužiški Srbi so pozvali nemško javnost, posebej pa politike v vzhodni in zapadni Nemčiji, naj pri sestavljanju bodoče ustavne zakonodaje skupne Nemčije v ustrezni meri upoštevajo življenjske interese narodnih skupin. V memorandumu, ki je bil 2. avgusta sprejet v centru Lužiških Srbov v Budyšinu, opozarjajo na nazadovoljivo upoštevanje narodnostnih pravic

v zahodnonemški ustavni in temeljni zakonodaji ter predlagajo ustrezne popravke. Avtorji memoranduma ugotavljajo, da se bo Zvezna republika Nemčija lahko tem bolj uspešno zavzemala za pravice manjšin, če jih bo tudi sama kodificirala in izvajala. Kot primer za potrebne spremembe Lužiški Srbi navajajo naziv 'Nemec', katerega bi radi zamenjali z nazivom 'državljan'.

HEUTE IM SLOVENSKI VESTNIK

Die Seite
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

KEL kandidiert bei NRW nicht – Smolle legte Obmannstelle zurück

Bei der Landeskonferenz der Kärntner Einheitsliste wollte deren Obmann Karel Smolle gemeinsam mit den anderen Vorstandsmitgliedern den Beschluß herbeiführen, daß die KEL eigenständig bei der Nationalratswahl 1990 kandidiert. Doch der Plan scheiterte, worauf Smolle – wie bereits vorher inoffiziell angekündigt – seinen Rücktritt als KEL-Obmann erklärte.

Bei der Landeskonferenz wurde vor allem von Seiten des Klubs slowenischer Gemeinderäte klargelegt, daß 90 Prozent der Kommunalpolitiker eine solche Kandidatur ablehnen, da sie einerseits die Kandidaturen bei den folgenden Gemeinderatswahlen finanziell gefährden, andererseits aber auch die Gegensätze unter den Slowenen vertiefen könnte, was sich wiederum negativ auf das Resultat der Gemeinderatswahlen auswirken könnte.

Dementsprechend klar verfehlte Smolle auch die notwendige Zweidrittelmehrheit für eine eigenständige Kandidatur. Auffallend war außerdem, daß an der Landeskonferenz nur 62 von 238 Delegierten teilnahmen. Wer Smolle nach seinem Rücktritt folgen wird, ist noch nicht geklärt. Der Sekretär des Zentralverbandes, Dr. Marjan Sturm, erklärte jedoch, daß er mit einer Rückkehr Smolles auf den Obmannposten der KEL rechne.

SV-Leserreise

Vom 12. bis 14. Oktober 1990 lädt der „Slovenski vestnik“ wieder zu einer Leserreise. Zielort ist heuer Medulin, wo für den dreitägigen Aufenthalt ein reichhaltiges Programm vorbereitet wurde. Preis: 1.250,- Schilling. Anmeldungen und Informationen in der Redaktion (Tel. 0463/514300).

SZI/SWI wurde wiedergegründet

Anfang August wurde das Slowenische wissenschaftliche Institut als Verein wiedergegründet. Vorsitzender ist Dr. Valentin Sima, Zeitgeschichtler an der UBW. Der frühere Leiter, Dr. Avguštin Malle, ist Sekretär. Forschungsschwerpunkt sollen die interethnischen Relatio-

nen sein. Das Institut will auf Basisforschung und Dokumentation großes Augenmerk legen, erklärt Sima. Die slowenische Regierung ermöglichte eine Teilfinanzierung, man hofft auch auf eine ähnliche Unterstützung seitens der österreichischen Bundesregierung.

Feste-Ausgleich: AK klagt jetzt

Als sich die Konkurs-Gerüchte um den Bleiburger Betrieb FESTE Schlafkomfort erhärteten, bekamen viele der ehemals über 100 Beschäftigten neben dem blauen Brief auch noch andere Sorgen. Die Hausbank (Raiffeisenkasse) hatte monatelang die Löhne auf die Gehaltskonten überwiesen, ohne daß dies durch den Betrieb gedeckt worden wäre. Nun sollten die Beschäftigten für das nicht durch sie verschuldete 'Minus' auch noch die Zinsen begleichen. Die Arbeiterkammer legte Klage

wegen des Verdachtes der fahrlässigen Krida ein. Auf einer Informationsveranstaltung mit AK-Jurist Dr. Paschinger und dem AK-Betriebsstellenleiter Straßer wurde aufgedeckt, daß den Beschäftigten mit negativen Konsequenzen gedroht wurde, falls sie an der Versammlung teilnehmen. Der als 'Angestellter' anwesende ehemalige Juniorchef Dr. Ferdinand Stefitz wehrte – obwohl nicht namentlich angesprochen – vehement ab. Paschinger versprach den Arbeitnehmern jede nur mögliche Hilfestellung seitens der Kammer, der ebenfalls anwesende Vertreter des Alpenländischen Kreditorenverbandes Dr. Ruckhofer sprach sich für eine einvernehmliche Lösung mit der Bank aus. Konkrete Zusagen gab es allerdings keine. FESTE hatte vergangene Woche einen Zwangsausgleich mit dem Antrag auf Betriebsweiterführung angemeldet. Bis Monatsende sollen alle Beschäftigten gekündigt werden. Ob im Herbst der Betrieb wieder aufgemacht wird und wieviele dann wieder neu eingestellt werden könne, bleibt vorerst unklar.

Kläranlage

Der Abwasserverband der Gemeinden Wernberg, Rossegg, St. Jakob und Velden sucht nach einem geeigneten Ort für eine biologisch betriebene Großkläranlage. Sie soll das Abwasser von 50.000 Einwohnern bewältigen und insgesamt rund 640 Millionen Schilling kosten. Am derzeit geographisch und kostenmäßig günstigsten Standort St. Ägyden/Sentilj (Gemeinde Velden) kam es zur Gründung einer Bürgerinitiative und zu massivem Widerstand der Bevölkerung.

Prizor iz „Požganice“ v Spodnjih Vinarah.

Priznanje za Požganico

Priznanje za izvedbo gledališke uprizoritve „Požganice“ Lovra Kuharja - Prežihovega Voranca je te dni Slovenska prosvetna zveza prejela tudi od Prežihove žene Marije Kuhar. V pismu SPZ namreč pravi:

„Dragi rojaki! Kljub moji starosti – nisem več v stanju, da bi samostojno čitala – mi je bilo omogočeno, da sem se seznanila in spremljala vaše požrtvovalno prizadevanje in delo z uprizoritvijo Požganice v dramatisaciji Vladimirja Kocjančiča in režiserja Petra Militarova.

Vam in imenovanima ter vsem igralcem iz kulturnih društev z obeh strani meje,

vsem ostalim sodelujočim pošiljam čestitke za uprizoritev zgodovinskih dogodkov dvajsetih let, ki jih je moj mož Voranc snoval leta 1936 v zaporu na Dunaju in tudi med mojim bivanjem pri njem v Parizu leta 1938. Dokončano Požganico je poslal po Jožu Vilfanu v Ljubljano Ferdu Kozaku tik pred pričetkom II svetovne vojne.

Ker jaz ne morem ali zelo zelo težko pridem do vas, bom vesela vašega obiska na našem domu v Domžalah, kjer bivam s hčerko Mojco in ostalimi.

Sprejmite tovariške pozdrave, Marija Kuhar – Prežihova.“

Mladi ustvarjajo že dvajset let

Letos se bodo v Vuzenici že dvajsetič srečali mladi rojaki iz štirih dežel (Slovenije, Koroške, Porabja in s Tržaškega) in družno likovno ustvarjali. Likovna kolonija mladih traja vsako leto po teden dni, gostitelji in gostje pa živijo skupaj pri družinah v Vuzenici in na Muti.

Ta oblika druženja je prav gotovo edinstvena na kulturnem področju. Razvila se je po ideji vuzeniških šolnikov in v sodelovanju z nekaterimi učitelji s Koroškega, se vrasla v srca mladih in domove tega kraja, poleg Korošcev pa je pritegnila še Porabce in Tržačane. 20-letnico pa je likovna kolonija mladih dosegla prav

zato, ker je bila po svoji obliki organiziranosti in vsebini vselej sveža in privlačna.

Sodelovanje na kulturnem področju je vsekakor potrebno. Kako pa ga razvijati, bi nam za zgled prav gotovo lahko služil vuzeniški primer. Zato je tudi predsedstvo Zveze kulturnih organizacij Slovenije ob 20. obletnici te svojevrstne in zgledne prireditve pripravilo za petek, 24. avgusta v zbornici Osnovne šole Vuzenica javno odprto tribuno, na kateri bodo vidni predstavniki slovenske vlade in kulturnih organizacij razpravljali predvsem o pomenu likovnega ustvarjanja v okviru Koroške likovne kolonije mladih.

Sprejemni izpiti za glasbeno šolo

PODJUNA, v ponedeljek, 10. septembra 1990

ob 14.00 uri Pliberk – posojilnica; ob 15.00 uri Šmihel – farna dvorana; ob 16.00 uri Globasnica – ljudska šola; ob 17.00 uri Šentprimoz – kulturni dom.

ROŽ, v torek, 11. septembra 1990

ob 14.00 uri Sele – farni dom; ob 15.00 uri Borovlje – društvena soba; ob 16.00 uri Sentjanž – društvena soba; ob 16.30 uri Sveče – galerija Gorše; ob 17.30 uri Sentjakob – društvena soba.

CELOVEC, v sredo, 12. septembra 1990

ob 14.00 uri Mladinski dom; ob 15.30 uri Slomškov dom; ob 17.00 uri Modestov dom.

URADNE URE Glasbene šole so ob ponedeljkih, sredah, četrtek in petkih od 10. do 15. ure! (od 20. 8. dalje)

KULTURNE NOVICE

CELOVEC – Arhiv Roberta Musila v Celovcu skupaj z Musilovim muzejem in muzejem Ingeborg Bachmannove tudi letos prireja mednarodni Musilov poletni seminar. Potekal bo v njegovi hiši od 27. avgusta do 1. septembra, letos pa so izbrali geslo „Misleca v umetnini“. Lok predavanj in tem sega od Hölderlinovega „Empedoklesa“ do Musilovega „Moža brez lastnosti“.

CELOVEC – Koroška delavska zbornica tudi za leto 1991 razpisuje „literarno nagrado dela“, s katero podpira nastajanje literature o svetu delavstva. Zato naj bi se besedila nanašala na dejanja, situacije in razvojne možnosti delovnega sveta, opisujete pa lahko tako dejanska dogajanja kot tudi fiktivne zamisli na to temo. Rok za sodelovanje pa je 31. marec 1991. Podrobnejše informacije o „literarni nagradi dela“ lahko dobite pri delavski zbornici (gospod Nötsch, telefon 0463/5870-291). Naj še pripomnimo, da prva nagrada znaša 100.000, druga in tretja pa po 25.000 šilingov.

CELOVEC. – Nedavno tega je izšla nova številka revije „die Brücke“, ki je tokrat postavila v središče zborovsko petje brez meja, poskus objektiviranja Josefa Friedricha Perkoniga in koroško deželno nagrado za ustrezno gradnjo 1989. Publicist s področja arhitekture profesor Friedrich Achleitner v svojem prispevku opozarja, da na Koroškem sicer še ne moremo govoriti o „klimi za arhitekturo“, vendar pa se je v zadnjih letih znatno zvišal nivo arhitekturnega ustvarjanja.

„Vsaka stavba je del pohištva v skupni pokrajini, v kateri živimo“ meni v tej zvezi koroški referent za gradbeništvo, namesnik deželnega glavarja dr. Christoph Zernatto. Škoda je le, da med nagrajenimi deli še vedno prevladujejo projekti s področja visoke gradnje (Hochbau).

Zanimivi so še prispevki o ekspresionističnem slikarju Antonu Mahringerju, o fotografijah Paula Kellermanna in o delih keramika Petra Hotzyja.

V „die Brücke“ pa so tokrat (spet) objavljene pesmi Cvetke Lipušove in grafike Rudija Benetika.

Starosti ne bomo utekle...

Starost in staranje sta povsem naravna pojava. Starost dohiti vsakogar, s staranjem pa nastajajo novi problemi: razna obolenja prizadenejo šele starejšega človeka, ko se staramo, pojemajo naše moči in za opravila, ki smo jih prej brez večjih težav zmogli sami, naenkrat potrebujemo pomoč. Jasno je, da se starostniku ni lahko soočiti se s temi dejstvi. Kako pa družba izhaja s starejšimi? Kakšno mesto starejšemu človeku dajejo politiki? Starejši in otroci nimajo svojega primerne zastopstva (v smislu lobijev). Jih zato raje pozabljajo? V ozadje potiskajo njihove probleme?

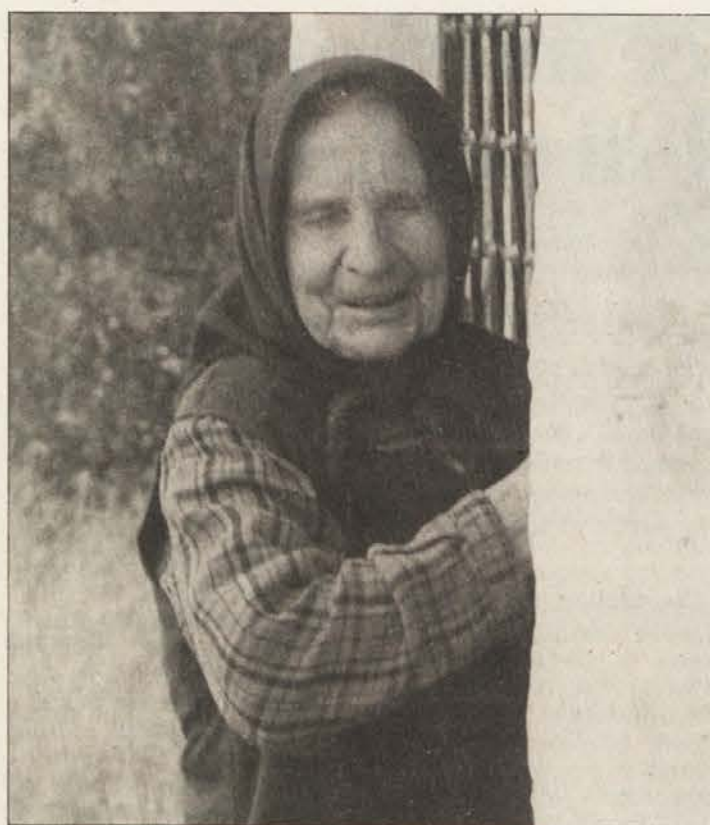
Večina starejših je ženskega spola. Kako jim gre v starosti? Kako živijo v dobi, ki je kot upokojenkam namenjena „počitku“? Kakšne so naloge, ki jih (še) čakajo, kakšne so njihove možnosti?

Dolga leta je – še predvsem za ženske, ki živijo v velemeštih – veljal kliše: ženske v starosti so revne (imajo finančne probleme), same in dostikrat tudi bolne. Se je pri tem kaj spremenilo? Veljajo na podeželju drugačne zakonitosti?

Staranje v večjih mestih je tesno povezano z osamljenostjo. Veliko število starejših, ker so že preslabotni, da bi sami skrbeli za gospodinjstvo, je prisiljenih, da živijo v kakšnem domu za upokojence; tisti, ki so poleg tega še bolni, pa morajo zadnja leta življenja preživeti kar v kakšnem „oskrbovalnem domu“ (Pflegeheim).

Gospa Ana je stara 82 let. Prizadelo jo je pozabljanje in popuščanje psihičnih in fizičnih moči.

Ko je bila še mlajša, je bila uspešna trgovka; bila je samostojna, zdaj pa postaja vse bolj odvisna od pomoči drugih. Včasih pozabi datum, se ne spomni več letnega časa, ne ve, kdo je ženska, ki snazi njeno umivalnico. V svoji hiši stanuje že 45 let in če bi jo bila zdaj prisiljena zapustiti, bi se počutila izkoreninjeno. Njen mož je pred nekaj leti umrl. Zdaj je sama in brez pomoči sosedov ter Društva za pomoč starim ne bi več živela v svoji hiši. Ana trpi, ko čuti, da postaja vse bolj slabotna, da se bliža trenutek, ko bo morala zapustiti svoje štiri zidove. Vesela je vsake pomoči: kakor dolgo se namreč kdo najde, da ji pomaga pri njenih vsakdanjih opravilih, tako dolgo bo lahko ostala doma! Na vasi se še vedno kdo najde, da ji pomaga; v mestu

bi bilo povsem drugače...

Delež starejših v naši družbi stalno narašča! Če verjamemo statističnim napovedim, bo del prebivalcev, ki so stari nad 60 let, do leta 2011 narasel na 36 odstotkov. Problem ostarelosti je pred vrati, s tem fenomenom pa se politiki srečujejo v glavnem le v zvezi s sistemom socialnega zavarovanja: kdo bo v prihodnje plačeval stroške za pokojnine? se sprašujejo, drugi (socialni) problemi ostarelosti pa jih ne brigajo.

Nasprotno! Iniciative zasebnikov in društev za pomoč starejšim se pritožujejo, da s strani javnosti in politikov ni nikakršnih podpor...

Na vaseh staranje – v primerjavi s situacijo v velemeštih – ni tolikšen problem:

pomoč med sosedi, večje družine, v katere so tesno vključeni tudi starejši člani (ki opravljajo tudi določene naloge in zato nimajo občutka, „da niso več za nikakršno rabo“...), pregledne strukture (sosed ve za soseda) so dejavniki, ki omilijo problem starostnikov in njihove probleme na vasi. Tam priletniki ne trpijo zaradi osamljenosti, ker so vključeni v dogajanje, imajo stike z mlajšimi. V mestih in domovih za upokojence se starejši v glavnem družijo s starejšimi, se torej gibljejo okrog svojih problemov, svojih bolezni.

„Med mladimi ostane človek mlad!“ – po naših vaseh živijo starejši med mlajšimi, to jim sicer še ne zagotavlja življenja brez problemov, vendar pa jih varuje pred bolečo osamljenostjo.

Oblikovalci so predstavili novo zimsko modo

V velikih modnih metropolah, kot so Milan, Pariz in London, so nedavno tega predstavili novo modo za letošnjo jesen in zimo. Če verjamemo modnim carjem, bodo letos med barvami v ospredju rdeča, črna in razni odtenki rjave.

Vas zanima, kakšne plašče boste imele jeseni na izbiro?

Med zimskimi plašči se bodo uveljavljali krajši modeli (do kolen ali pa nekoliko nad), ki pa bodo širši. Zanimivi bodo ovrtniki, ki so pri plaščih dominantni ali pa sploh manjkajo, večkrat so prešiti z žametom in umetnim krznom. Poleg tega bodo letos aktualne še oglavnice (kapuce), ki jih je med drugimi predstavil tudi modni oblikovalec Montana v Parizu.

Pravo krzno je letos „out“, to bo še posebno veselilo prijatelje in zaščitnike živali, saj je v preteklih letih moralo „izgubiti življenje“ veliko šte-

vilo različnih živali – za neko (dvomljivo) lepoto ženske. Nadomeščajo jih razne umetne verzije krzna v različnih barvah.

Letos prevladujejo mehka blaga: žamet, niki, mohervolna in pliš. Vse te tkanine so udobne, umetno krzno pa je lahko kot pero in vendar toplo.

Prednost pliša in umetnega krzna (v primerjavi s pravim) pa je tudi cena, ki jo zmora tudi bolj tanka denarnica. Z njimi se bo lahko ponašala vsaka izmed nas in ne samo pripadnice tako imenovane visoke družbe.

Letos pa se bodo uveljavljale tudi razne pletenine, katerih vzorci ne bodo razkošni, temveč drobni.

Zadovoljne pa bodo tudi ljubiteljice klasičnih hlačnih oblek. Letos prevladujejo spet dolge jope z majhnimi ovrtniki, v nadomestilo pa imajo gumbe, ki zbujajo pozornost.

Pri hlačah se bodo spet uveljavili ožji modeli.

Med nami povedano

piše dr. Štefka Vavti

NAŠIM ZASLUŽNIM MOŠKIM!

Pred nekaj tedni sem naredila napako! Žal me je morala na to opozoriti neka ženska, kajti sama – zaradi pomanjkanja časa (to res ni izgovor!) – je ne bi odkrila. Za kaj gre? V nekaj kratkih stavekih povedano, gre zato, da ko hvalimo naše zaslužne moške, kaj radi pozabljam na delež, ki ga imajo pri teh zaslužnostih njihove žene. Prav ta napaka, ki bi jo kritizirala pri vsakem mojem kolegu, pa se je v neki reportaži pripetila meni. Odkrito rečeno, jezna sem in hudujem se nase: to se mi enostavno ne bi smelo zgoditi!

Sem mar postala v krogu moških kolegov „slepa“ za „vloge, ki jih morajo odigravati naše ženske“? Avtomatično prevzemam njihovo gledanje, ker se mi v pogovorih zdi logično? Morda se mi je napaka zgodila res le zato, ker moram delati pod hudim časovnim pritiskom, tako da mi včasih enostavno ne preostane časa za razmišljanje, za reflektiranje napisanega? (Vsekakor je to po mojem mnenju skorajda tragično: novinar(ka) urednik(ca), ki ne nazadnje s pisanjem sooblikuje javno mnenje – zaradi pogojev, v katerih mora največkrat delati –, nima časa velikokaj razmišljati, ker je prisiljen(a) pisati svoje članke kot na tekočem traku. Je zato zaslediti – zlasti še v dnevnem novinarstvu – toliko malomarnosti, brezbriznosti in nekritičnosti?)

Toda nazaj k jedru! Kolikokrat beremo „slavospeve“ našim moškim, ki so lepo zaigrali kakšno vlogo, ki so bili pripravljeni redno hoditi na vaje (in navrh še v gostilno), ki so pridno gradili in si s tem pridobili zasluge za narod, kulturo in še kaj... – da se razumemo, prav je, da so angažirani, vendar pa ob tem ne bi smeli pozabiti zaslug žensk, ker so se žrtvovali za narod, kulturo... – in to je druga plat medalje –, seveda niso imeli časa, opravljati dela doma, ki bi jim sicer pristojalo. V vseh tednih, ko je mož redno zahajal na te ali one vaje, ko je pomagal graditi ta ali oni kulturni dom ali kaj podobnega, je morala namesto njega v hlev žena (saj ga za narodov blagor ni bilo doma!) in prevzeti vsa druga njegova opravila, če že ni pomagala, igrala, gradila, kuhala za delavce ali kaj podobnega.

Je to, da se o zaslugah, ki jih imajo ženske, v javnosti ne govori, res samo malomarnost?

Neka mlada ženska poje tolikšne obroke hrane, da bi se z njimi lahko nasitila vsa družina, in hrano takoj spet izbruha, druga ne more več delati brez alkohola, tretja ne more zaspati, ne da bi poprej vzela vrsto tablet. V naši družbi izobilja se nenehno širijo najrazličnejše strasti in vedno več je takih, ki potrebujejo strokovno terapevtsko pomoč, ker so alkoholiški, workoholiški, narkomani, strastno kupujejo ali igrajo ipd.

Terapevti pri svojem delu s prizadetimi vse bolj spoznavajo (in najdejo potrditev za pravilnost svojih tez), da – če

Za vsako strastjo se skriva hrepenenje

enkrat trpi duša – vodijo alkohol, tablete, delo, nakupovanje, ljubezen, čokolada, kava in še vrsta drugih „neškodljivih“ substanc v strastno odvisnost. Alarmantni simptomi, da postajate odvisni od kakršnekoli snovi, so:

- če se brez določene količine navedenih (po)živil/mamil ne počutite več dobro oziroma ne morete več delati;
- če drugim ne morete več povedati resnice (npr. koliko alkohola popijete na dan);
- če sami več ne zmorete prenehati s pretiranim uživanjem teh snovi;
- če telesno in duševno trpite, ko vam zmanjka teh snovi;
- če začnete paziti na to, da imate doma vedno zalogo teh (po)živil/mamil.

Vsem, ki se čutijo odvisne, lahko pomagata sledeči knjigi:

Ženske in strast/ Frauen und Sucht, Christa Merfert–Dieter/Roswitha Soltan, založba Rowohlt, Reinbek 1984; in: Požirati in molčati/ Schlucken und Schweigen, Andrea Ernst/ Ingrid Füller, založba Kiepenheuer in Witsch, Köln 1988 (obe v nemščini).

Nihče noče imeti opravka s kanalskimi odplakami...

Letos spomladi je bila po večmesečnih razpravah formalno ustanovljena zveza za odplake (Abwasserverband), v katero so vključene občine Vernberk, Vrba, Rožek in Šentjakob. Za vse štiri občine naj bi v teku prihodnjih let bila zgrajena biološka čistilna naprava, ki naj bi čistila odplake celotnega področja (imela naj bi zmogljivost čiščenja odpadkov 50.000 ljudi), preden jih spustijo v Dravo. Za gradbene stroške je načrtovanih 650 milijonov šilingov. Do zdaj še nereseno vprašanje, kje bodo to napravo zgradili, pa ta čas že vznemirja prebivalce teh občin.

Zlasti v Šentilju (občina Vrba) je zaskrbljenost tako velika, da so domačini ustanovili iniciativo občanov proti čistilni velenopravi. Ta kraj ob Dravi je namreč eno izmed predvidenih mest za izgradnjo biološke čistilnice. Nameščena naj bi bila nekje pod naseljem v dravskem logu. Iniciativa je ob koncu julija organizirala na šentiljskem nogometnem igrišču protestno zborovanje s tristo udeleženci. Pred tem je zbrala že okoli 400 podpisov proti lociranju pri Šentilju. Tudi na Trebinji, ki bi jo naprava lahko prizadela, če je v Šentilju ne bi gradili, so domačini nasprotovali; lastniki zemljišč so izjavili, da zemlje v ta namen ne bodo prodajali.

Po načrtih zveze za odplake je šentiljsko območje tako geografsko (bližina Vrbe ter tamkajšnje neustrezne čistilne naprave) kakor tudi finančno najbolj ugodna varianta. Okoličani pa ne verjamejo trditvam strokovnjakov, da se iz naprave ne bo širil smrad. Menijo, da bi bila zaradi čistilnice zmanjšana kvaliteta njihovega življenja, da bo padla vrednost njihovih zemljišč in da bo vse to škodovalo turizmu. Razen tega so vznemirjeni tudi zaradi prometnih zagat v času gradnje in ob poznejšem obratovanju, in tudi glede sežiganja odpadnih usedlin obstaja nezaupanje. Prav s smradom imajo domačini v Šentilju in na Trebinji slabe izkušnje. Ta čas delujoča mehanična čistilna naprava, ki leži na Žopračah in požira odplake iz Vrbe, je stalni vir slabega vonja, zaradi tehnično zastarelega

postopka pa večji del odplak odteka neočiščen po cevovodu nedaleč od Trebinje v Dravo. Zlasti ob nizkem zračnem pritisku se dviguje iz njegovih odzračevalnih jaškov smrad in po okolici zasmrdi, kakor da bi polivali gnojnico.

Kajpada drži, da je v današnjem času mogoče varovati okolje samo z raznovrstnimi čistilnimi tehnologijami in napravami. Vrbsko jezero ne bi bilo več turistični magnet in vir bogastva, če ne bi že pred leti okoli njega zgradili kanalizacijo. Dolež običajne greznice, v katere na podeželju skoraj vsako gospodinjstvo odvaža svoje odplake, ne ustrezajo več današnjim potrebam, kajti vzporedno z modernizacijo vsakdanjega življenja v potrošniški družbi so postale tudi vsakodnevne odplake vse bolj strupene in nevarne za okolje, zlasti za talno vodo. Pred nekaj desetletji so bile odplake še večji del biološke (človeški izločki), dandanes odteka v greznice in naprej v tla agresivni pralni praški in čistilna sredstva vse do kemijskih preparatov v pomijah. To pa tem lažje, ker večina zastarelih greznic ne ustreza več zdajšnjim gradbenim predpisom.

Gradnje kanalizacije kajpada nihče ni vesel – čeprav jev mnogih primerih še kako potrebna – saj so s tem povezani visoki stroški, ki bremenijo tako posameznika kot tudi občino. Zlasti politične stranke se bojijo posledic nezadovoljstva prebivalcev. Pred leti v Borovljah iz protesta proti previsokim stroškom pri gradnji kanalizacije formirana iniciativa občanov

je postala druga najmočnejša frakcija v občinskem svetu, socialisti pa so izgubili veliko glasov.

Tudi v aktualnem primeru zveze za odplake v zgornjem Rožu se vsaka izmed udeleženi občin skuša braniti pred tem, da bi bila čistilna naprava (ki jo načelno vse občine odobravajo) nameščena prav na njenem območju. Šentjakobčani so se pred leti lahko znebili predvidene lokacije pri Dragožičah, ker je tam zelo kvalitetna talna voda, za katero se zanima že celo mesto Celovec. Tudi v zvezi z drugo varianto pri Veliki vasi niso bili navdušeni. Ta čas sta baje najbolj aktualni mesti za biološko čistilno napravo Šentilj (dravski log) ali meja med občinama Vrba in Bilčovs (Sreča-peč) v bližini Želuč. Pred kratkim se je pri razpravah na občinski ravni pojavila dodatna varianta: vsaka izmed udeleženi občin bi lahko na svojem območju zgradila svojo in seveda manjšo čistilno napravo...

Občina Vrba bo to soboto organizirala za prizadete občane brezplačno ekskurzijo v Trg (Feldkirchen), kjer naj bi se prepričali, da tamkajšnja podobna naprava dobro deluje in ne smrdi. Iniciativa občanov v Šentilju je medtem zahtevala v primeru realizacije projekta na šentiljskem območju visoke odškodnine zaradi nadleže. EL Vrba bi rada v takem primeru pogojevala gradnjo čistilne naprave z njeno dolgoletno zahtevo po izgradnji mostu med Šentiljem in Šentjakobom (slovenski komunalni politiki so že lani v obeh občinah vložili tozadevne zahteve). Največji problem pa je premajhna obveščenaost. V zvezi za odplake pristojni funkcionarji razpravljajo in delajo načrte, na občinskih sejah pa delegirani člani zveze ne posredujejo natančnih informacij. Tako je situacijo za naš list orisal J. Ottowitz (SGS Šentjakob). Tudi kontrolni odbor zveze za odplake ni bolj podrobno informiran o stanju zadev, znano je le, da odločitve glede kraja še ni, v zadnjem času pa ni bilo sej, pravi Ludwig Lesjak (EL Rožek), ki je bil pred kratkim izvoljen v ta kontrolni odbor.

Očitno se nikomur preveč ne mudi. Do končne realizacije bo prišlo šele v nekaj letih, jeseni pa so volitve – v taki situaciji se kajpada nihče noče zameriti, komentira stanoje Hanzi Ogris, prejšnji bilčovski župan. Tudi za Bilčovs, Kotmaro vas, Žihpolje, Bistrice v Rožu in Borovlje je načrtovana zveza za odplake s centralno čistilno napravo, nam ve povedati Ogris, vendar zaenkrat ni še niti ustanovljena, razprava o tem, kje naj bi zgradili, pa se bo šele začela.

V Pliberku so že dalj časa govorili o ponovni veliki polomiji v Stefitzevem podjetju Feste. Tudi banka že dalj časa od podjetja ni več prejela denarja, kljub temu pa je še naprej prenakazovala plače na konte delavcev. Ko je postalo znano, da bo šlo podjetje v stečaj, je začela terjati od prizadetih delavcev obresti, za katere pa ti sploh niso odgovorni. Zdaj je za konec septembra najavljena prisilna izravnava, potem pa naj bi podjetje začelo ponovno obratovati.

FESTE: kdo bo pomagal delavcem?

„Kje pa zdaj lahko dobimo 'Vorschub'?' Jutri je petek, pa tudi pliberški jormak bo še...“, sprašuje eden izmed delavcev pliberškega podjetja Feste. Ostali se zasmejejo in mu pritrjujejo. V gostilni Erne Pachoinig v Nonči vasi pri Pliberku se je zbralo blizu 30 delavcev Stefitzevega podjetja. Prisoten je tudi Stefitz – kot 'delojemalec'. Skupaj s predstavnikom združenja kreditorjev sedita nekoliko proč od delavcev za svojo mizo. Navzoči so se odzvali vabilu delavske zbornice na informacijski večer. Na posvet sta prišla pravnik delavske zbornice dr. Paschinger ter njen okrajni predstavnik Adi Straßer. Udeležil se ga je tudi Adi Buchbauer, okrajni sekretar zveze sindikatov. Problemi, o katerih naj bi tekla beseda, so precej bolj resni kot pa je v uvodu citirano, napol cinično, napol obupano vprašanje delavca. Vzdušje je napeto.

Okrajni predstavnik delavske zbornice Straßer po pozdravu takoj tudi pove zakaj. Vodstvo podjetja je zaposlenim zagrozilo z vsemi mogočimi posledicami, če se udeležijo posveta s predstavniki delavske zbornice. Prizadeti delavci in delavke so Straßerja o tem obvestili telefonično ter se opravičili, ker raje ne bodo prišli. Čeprav Stefitz s tem v zvezi ni bil izrecno omenjen, se je odločno branil očitka.

Pravnik Paschinger se je nato posvetil konkretnim

vprašanjem in problemom. Podjetje v preteklih mesecih očitno ni bilo likvidno. Denar za plače delavcev in nameščencev ni bil prenakazan banki. Pliberška 'rajka' (Raiffeisenkasse) pa je kljub temu – v nekaterih primerih menda že skoraj eno leto – prenakazovala plače na konte zaposlenih. Ko je ob koncu julija postalo znano, da podjetju spet grozi konkurz, zaposleni niso bili v skrbeh samo zaradi svojih delovnih mest. Kmalu nato je banka začela terjati od njih obresti za izplačane zasluzke, ki s strani podjetja niso bili pokriti. S tem v zvezi se pojavlja vprašanje, na kakšni osnovi je banka sploh lahko izplačevala plače, če od podjetja ni prejela denarja. Banke v takem primeru lahko izplačujejo plače samo tri mesece. Je torej vodstvo banke sodelovalo pri tej lopovščini, kakor se je izrazil eden od delavcev na posvetu? S to zadevo se bodo morali zdaj ukvarjati tudi Raiffeisnovi nadzorni organi. Prizadeti delojemalci so zaradi zahtev banke vsekar ogorčeni. „Vsak delavec gre delat zato, da je prvega vsakega meseca denar na kontu. Kako ta denar tja pride, ne sprašuje“, je dejal nekdo od prizadetih. Slabih izkušenj je dovolj. Nekaterim delavcem je v pliberški okolici 'umrlo' že nekaj podjetij in jim ostalo dolžnih na deset tisoče šilingov.

Da to niso edini problemi, dokazuje primer delavca, ki se je na delo v podjetje Feste

Dravska loka pri Šentilju – bodoča lokacija biološke čistilne naprave za odplake 50.000 ljudi?

Predstavnik delavske zbornice dr. Paschinger in Straßer

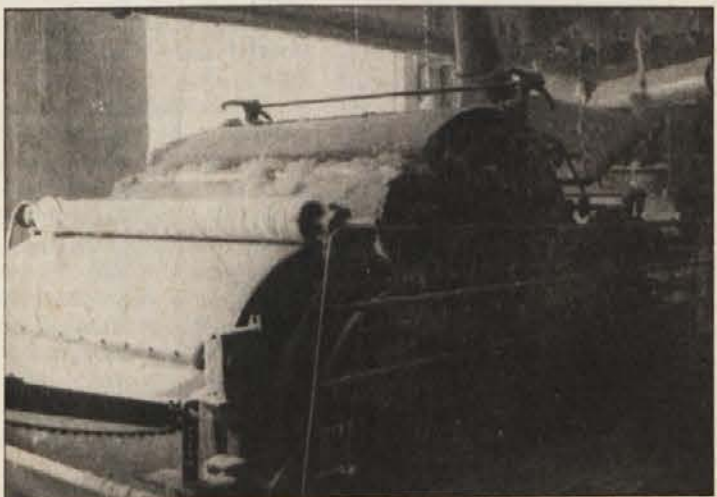

Konec proizvodnje žimnic po napovedanem stečaju?

vozil iz Mežiške doline. Delati je pričel 2. aprila, prijavljen pa je bil šele 17. aprila. Sicer je prejel plačo za ves mesec, vendar mu dva tedna za socialno zavarovanje nista priznana. Tudi družinske doklade ni prejel, ker ga ni nihče ustrezno informiral. Knjigovodstvo ta primer opravičuje s tem, da je več kot dva tedna moralo čakati na delovno dovoljenje. „Taki in podobni primeri se zdaj v velikovškem okraju množijo“, je v zvezi s tem dejal Straßer, „in v mnogih primerih obstaja nezakonito ravnanje tako delodajalcev kakor tudi delojemalcev; to se dogaja predvsem v gostinstvu.“

Informacijski sestanek s predstavniki delavske zbornice kajpada ni mogel privedi do konkretnih rešitev. Dr. Paschinger je poudaril, da bodo v Celovcu ukrenili vse, da delojemalci ne bi utrpeli škode. Vendar v zvezi s terjatvijo banke ni mogel dati nobenega zagotovila. Predstavniki zveze kreditorjev Ruckhofer je prav tako neobvezno napovedal, da bodo pri bankiposkušanju najti zadovoljivo rešitev. Informiral je o tem, da je vodstvo podjetja Feste pretekli tork posredovalo vlogo za prisilno izravnavo (Zwangsausgleich) skupaj s prošnjo za dovolitev nadaljnjega obratovanja podjetja. Zadevo bodo preverili, je dejal Ruckhofer, in predvidoma se bo podjetje ohranilo. Do konca meseca bodo v zvezi z izravnavo vsi zaposleni prejeli odpoved.

Ta stroj predeluje bombaž – kako dolgo še?

Do zdaj je pri insolvenčnem fondu javljenih 73 delojemalcev. Prej je bilo zaposlenih v podjetju preko sto, kar pomeni, da jih je bilo v preteklih mesecih že precej odpuščenih. Samo vodstvo podjetja nič kaj rado ne informira o teh zadevah, celo delavska zbornica je prisiljena iskati ustrezne podatke pri drugih uradih. Če bo podjetje jeseni spet začelo obratovati, naj bi del delavcev spet dobil zaposlitev. To kajpada pomeni novo delovno razmerje in začetek pri ničli, vsa dosedanja leta zaposlitve pri podjetju potem ne štejejo več.

Predstavniki delavske zbornice in sindikata so na sestanku med drugim kritizirali vodstvo podjetja, ki je onemogočalo sindikalno organiziranost delavcev. Še pred dvema tednoma v podjetju niti ni bilo dovoljeno deliti letakov z vabilom na informacijski sestanek, funkcionar delavske zbornice Straßer jih je moral deliti pri vstopu. V zvezi z raznimi očitki, da se delavska zbornica zanima za polomijo v Feste šele zdaj, ko ni več mogoče kaj dosti pomagati, je dr. Paschinger poudaril, da delavska zbornica lahko pomagale, če jo zaposleni o svojih problemih pravočasno obvestijo, ne pa šele v zadnjem trenutku. Tudi obratnega sveta, čeprav je predpisan po zakonu, v podjetju ni, je kritiziral Paschinger.

Občinski eksodus

ZELEZNA KAPLA. – Tudi kapelski občinski odborniki so na zadnji seji sklepali o sodelovanju občine na desetooktobrskem pohodu v Celovcu. EL je namreč vložila zahtevo, da se občinski svet izreče proti takemu sodelovanju, toda že občinsko predstojništvo je zahtevo zavrnilo. Na sami seji sta odbornika EL Smrtnik in Hajnzič demokratično nastrojene občinske odbornike rotirali, naj podprejo njihovo zahtevo, toda edino Miha Kuchar (SP) je vsaj dejal, da se osebno pohoda ne bo udeležil. Še pred glasovanjem o tej zahtevi pa sta odbornika EL iz protesta proti odklonilnemu stališču predstojništva zapustila sejo. Nato so odborniki SPÖ in ÖVP (mandatarja KPA in FP na seji nista bila prisotna) izglasovali, da bo občina 10. oktobra sodelovala na pohodu po Celovcu. Argument frakcijskega vodja SPÖ Petra Haderlapa: „Če vsa Koroška sodeluje, Kapelčani ne smemo manjkati“. Žalostno stališče, še posebej v občini, kjer sicer isti mandatarji poudarjajo dobro in enakopravno sožitje...

Spominski pohod

PODROŽCA – Slovensko planinsko društvo Celovec in Kulturno društvo „Peter Markovič“ iz Rožeka sta spet priredila pohod na Jepo v spomin Jozija Miklavčiča. Deset let je tega, odkar nas je v 81. letu starosti zapustil ta veliki rodoljub in vneti planinec, Ščedemnikov oče iz Šentjanža pri Rožeku. Bil je eden prvih, ki je po grozotah in trpljenju druge svetovne vojne pričel zbirati razkropljeno čredo ljubiteljev planin ter z njimi odkrival lepote domačih in tujih sosednih gora. V njegovi vnemi in zagnanosti je bila skrita velika želja po lastnem planinskem domu. S svojimi prijatelji je vztrajno delal na tem in njegov trud je bil, ob izdatni pomoči planincev iz matične dežele, leta 1968 tudi dokončno kronan. Na čudoviti Bleščeči planini, je po njegovi zaslugi zrasla planinska koča „Nad Arihovo pečjo“.

Temu klicu pokojnika se je letos odzvalo nad trideset domačinov in sosedov. Z vseh strani so prihajali na skupno srečanje vrh Jepe – z zapada, z juga, preko vzhodnega grebena, po navadni poti – stari in mladi. Poleg Korošcev so prišli tudi planinci iz Mojstrane ter prijatelji iz Trziča. Nadvse pristrčno je bilo vzdušje v tem gorskem svetu ob kar najlepšem vremenu. Pri sestopu je bilo sonce že nekam preveč radodarno s svojimi žarki in vsakdo je željno pričakoval osvežila v koči.

Popoldne je bila na Bleščeči planini spominska maša za Jozija Miklavčiča. Dobrih sto ljudi, med njimi komaj štirimesečni pravnik pokojnika, je prisostovalo sv. daritvi, ki jo je opravil rojak, mašnik Pepi Marketz.

Avtocesta bo tekla severno od mesta

CELOVEC. – Ob slavnostni otvoritvi odseka avtoceste A1 od Grebinja do Velikoveca je zvezni minister Wolfgang Schüssel celovčkim in koroškim politikom dejal, da je že podpisal odlok za potek obvoznice avtoceste mimo Celovca, vendar pa da še čaka na privolitev s strani sosveta za varstvo okolja.

Od preteklega tedna dalje pa je avtocesta mimo Celovca zagotovljena v zakonu. To pa je tudi vse: finančna sredstva namreč še nikakor niso zagotovljena (projekt bo „požrl“ okoli 3,6 milijarde šilingov), o njih bo torej šele odločala zvezna vlada. Ker pa so gradbena dela za ta del avtoceste zelo obširna, strokovnjaki računajo, da obvoz mesta Celovec ne bo gotov pred letom 1996.

Čeprav se celovški in koroški politiki veselijo tega uspeha (zakona, ki jim zagotavlja avtocesto), pa je trasa obvoznice še vedno sporna. Od avtoceste, ki bo potekala

po severni strani mesta, mimo letališča proti Lendorfu in dalje skozi Križno goro (predor) proti Minimundusu, si Celovčani obetajo izboljšanje prometne situacije v mestu. Celovec pa leži v kotlini in zato prebivalstvo že zdaj trpi zaradi slabe kvalitete zraka (inverzijsko vreme). „Vendar pa je vprašljivo, ali bo ta prometni koncept Celovčanom izboljšal situacijo“, dvomi Tonči Sturm, ki ga severna trasa neposredno prizadene. Nevarnosti vidi zlasti v tem, ker bo avtocesta najbrž pritegnila še več prometa, zlasti še tranzitnega, to pa ne bo škodilo samo Celovčanom, temveč tudi turizmu ob Vrbskem jezeru. Sturm vidi rešitev v prometni politiki, ki naj bi „prisilila preusmeritev tranzitnega prometa na železnico, sicer pa nas bodo v nekaj letih dohiteli enaki problemi, kot jih že ima dolina Inn na Tirolskem, proti temu pa se bo treba boriti z vsemi silami!“

Domačini so se pripravljali upirati vojaščini.

Ovce in krave se v strahu razbežijo

SELE / KOŠUTA. – Pretekli teden je na območju, ki ga uporabljajo za vojaške vaje na planinah pod Košuto, spet prišlo do nesporazumov med avstrijsko vojsko in prizadetimi selskimi kmeti. Ozadje aktualnega konflikta pa je tole: Grosovna planina, Mrzli log, Kvadnikova in Kobovnikova planina v Košuti, ki so sicer v lasti humperškega gozdnege urada, so vključili območje, na katerem pa imajo selski kmetje že dolga leta služnostne pravice.

Poleti prav tam pasejo svoje krave in ovce. Vsakokrat ko vojaščina tam izvaja svoje strelske vaje, pa imajo težave s svojo živino. Ovce se zaradi močnega hrupa razbežijo, marsikatera krava, ki v paniki zbeži, pa se pri tem težko rani – v škodo prizadetih kmetov, ki morajo živino dolgo iskati, ranjene živali pa zaklati.

V tej zvezi je torej pred nekaj dnevi prišlo do nesporazumov med donedavnim predsednikom KEL Karlom Smollejem in prizadetimi kmeti na eni strani in z avstrijsko vojaščino na drugi. V petek so selski kmetje skušali ovirati vojaško četo iz Wolfsberga pri strelskih vajah s tem, da so prignali svoje ovce prav tja, kjer so potekale vojaške vaje. Ne oziraje se na to so vojaki z vajami nadaljevali.

Protestniki so z mirno akcijo zahtevali opustitev vojaških vaj na planinah pod Košuto – to področje na obeh straneh meje, si želijo Selani, naj bo v bodoče cona brez vojaščine. Predsednik EL Sele Nanti Olip pa je še poudaril, da je območje za vojaške vaje na planinah pod Košuto grob poseg v še nepripradeto naravo in da tudi škodi turizmu.

Glavna atrakcija za otroke je zabavišni park.

Celovški sejem letos kot „okno v Evropo“?

Otvoritev Celovškega sejma služi vsako leto tudi kot neke vrste barometer, čemu v tem trenutku posvečajo največ pozornosti politiki in gospodarstveniki. Medtem ko je bila še pred nekaj leti v ospredju težka gospodarska situacija Avstrije in še posebej Koroške, jo je zdaj zamenjala ena sama euforija v zvezi z vstopom Avstrije v Evropsko skupnost. Prav v tem tonu so namreč tudi izjave najvišjih predstavnikov SPÖ, ÖVP in FP. Kancler Vranitzky je govoril o tem, da lahko s ponosno dvignjeno glavo vkorakamo v ES, vicekancler Riegler je Koroški zaželel, da bi uspela ohraniti svojo podobo kot turistično osrčje tudi nove Evrope, koroški deželni glavar Haider pa se je zavzel za razvoj celovške univerze, ki naj bi tako postala temelj za nadaljnji pozitivni razvoj gospodarstva.

Sicer pa je bil sejem na dosedanjem razstavišču (predsednik sejma Dermuth je zavrnil tudi zamisel o more-

bitni preselitvi na površine blizu letališča) dobra priložnost za vse, ki se želijo informirati o raznih novih proizvodih za gospodinjstvo, kmetijstvo in še o marsičem drugem. Kmete pritegne predvsem razstava Kmetijske zbornice, ki je letos posvečena 25-letnici reje črno-lisaste govede na Koroškem. Avstrijske dravske elektrarne prikazujejo možnosti za varčevanje z energijo, Kelag pa predstavlja tehnološko novost: v kompjuterju ima zajete podatke o 4500 strojih za gospodinjstvo, vsakdo pa se lahko brezplačno informira o prednostih in pomanjkljivostih posameznega pralnega stroja, pomivalnika, likalnika,...

Sicer pa je seveda najbolj privlačen zabavišni park s svojimi vrtiljaki in gugalnicami, restavracijami in okrepčevalnicami. Manj prijeten pa je zagotovo močan odred policajev, ki na cestah okoli sejmišča preži na vinjene voznike.

Črno-lisasto govedo gojijo na Koroškem že 25 let.

Na nešteti stojnicah prodajajo novosti za hišo in vrt.

Kärnten ist der härteste Boden...

Bei den Kärntner Slowenen gibt es seit einiger Zeit Diskussionen zur Frage der politischen Autonomie der Minderheit im Rahmen von legislativen und parlamentarischen Gremien. Dabei werden nicht ohne Widersprüche und Differenzen Möglichkeiten wie ein ethnisch fundiertes 'Volksgruppenparlament', ein Kammersystem oder ein Virilmandat für den Kärntner Landtag und anderes mehr erörtert. Was meint dazu der gelernte Politologe?

Ich meine, daß das Grundproblem weniger die Wahl eines bestimmten Instruments zur Vertretung der Interessen der Kärntner Slowenen ist, sondern vielmehr die Einheitlichkeit. Ich halte es für die entscheidende politische Schwäche der Kärntner Slowenen, daß sie zu wenig mit einer politischen Stimme gesprochen haben. So war es in der Vergangenheit immer wieder möglich – und in der Gegenwart können wir das beobachten –, daß eine slowenische Organisation gegen die andere ausgespielt wird. Das heißt, jede Einigung auf eine bestimmte einheitliche Vertretung, zu der alle wichtigen slowenischen Gruppen und Interessen stehen, ist für sich gut. Wie diese Vertretungsform aussieht, ist sekundär. Am wichtigsten wäre es sicherlich, daß Rat und Zentralverband sich auf eine Variante einigen. Wenn wir vergleichen, wie andere Volksgruppen ähnlicher Stärke sich durchsetzen, dann können wir sagen, daß das die Voraussetzung für eine wirksame Interessenvertretung ist. Rat und Zentralverband müßten so integriert werden, daß sie nicht mehr gegeneinander ausgespielt werden können. Als Vertretungsform ist vorstellbar eine Änderung etwa der Kärntner Landtagswahlordnung, die sicherstellt, daß Slowenen mit einer zumutbaren Stimmenzahl in den Landtag kommen. Derzeit ist ja das Kärntner Landtagswahlrecht so konstruiert, daß es durch bewußte Zerschneidung des slowenischen Siedlungsraumes eine Interessenvertretung der Kärntner Slowenen gerade verhindert ist. Wenn man sich vorstellt, daß etwa 6000 Stimmen für ein Kärntner Landtagsmandat ausreichen können, wäre das eine Variante. Eine zweite Möglichkeit ist die Begünstigungsvariante, die es der Minderheit besonders leicht macht, ein Mandat zu bekommen – ähnlich den Lösungen für die Ladinern in Südtirol oder die Dänen in Schleswig-Holstein. Das wäre eine Art von indirekter Garantie, daß

die Minderheit durch einen Sitz auf jeden Fall im Landtag vertreten ist. Eine dritte Variante wäre eine Art öffentlichrechtliche Körperschaft für die Volksgruppe, in der dann eben die Slowenen autonom agieren und von dort aus Repräsentanten etwa in den Landtag entsenden.

Mich würde ausschließlich das dritte Modell nicht sehr glücklich stimmen, weil dadurch schon ein wenig der sicherlich überzogene Ausdruck Apartheid wiederum lebendig würde. Mir erscheint die dritte Variante – eine Art Slowenenkammer – nur als Ergänzung zu einem gerechteren Wahlsystem oder einer speziellen Förderung sinnvoll.

Es sind jetzt in letzter Zeit Modelle in Diskussion, wie das Virilmandat oder dieses Kammersystem. Auch der Verfassungsrechtler Dr. Pernthaler arbeitet angeblich an einem solchen Kammermodell...

Ich weiß, daß Dr. Pernthaler daran – ich glaube im Auftrag der Kärntner Landesregierung – arbeitet. Ich kenne den Kollegen Pernthaler und weiß, daß er eine grundsätzlich minderheitenfreundliche Einstellung hat, und ich werde mir sicher mit großem Interesse anschauen, was Pernthaler zur Diskussion stellt. Das Virilmandat halte ich in dieser Rangfolge zunächst aus meiner Sicht für eine mögliche zweite Lösung, wenn wir an eine parlamentarische Vertretungsebene denken. Virilmandat würde also heißen, daß jedenfalls ein slowenisches Mandat im Landtag vertreten ist. Ein Mandat mag nicht viel sein, aber wenn wir daran denken, daß bei der letzten Wahl eines Kärntner Landeshauptmanns im Kärntner Landtag eine Stimme den Ausschlag gegeben hat, oder wenn wir daran denken, daß auch einmal im Schleswig-Hollsteinischen Landtag der dänische Vertreter hier ebenfalls bei der Wahl des Ministerpräsidenten den Ausschlag gegeben hat, so wird schon deutlich, daß auch ein Mandat schon von Bedeutung sein kann. Ergänzend müßte man noch schauen, daß die entsprechenden Bestimmungen für den Landtag dann garantieren, daß dieses Virilmandat auch zur Mitarbeit in bestimmten Ausschüssen usw. berechtigt und daß dieses eine Virilmandat auch mit einer bestimmten Infrastruktur ausgestattet ist, d.h. eine Art Klubcharakter. Wenn einer auf sich allein gestellt ist, ist das nur symbolisch.

Als Grundvoraussetzung für die erwähnten Modelle fordert derzeit ein Teil der Volksgruppenvertreter eine neue einheitliche politische Führung für die Minderheit, eine Art Volksgruppenparlament. Dabei stellt sich die Frage: wer wählt es? Manche würden das erforderliche Wahlvolk gerne nach dem Bekenntnisprinzip eruieren, andere nach selektiven Kriterien, und wir wären wieder bei der leidigen Diskussion, wer ist Slowene und wer nicht?

Ich könnte mir viel besser vorstellen, daß es eine von Freiwilligkeit getragene politische Organisation gibt – vielleicht eine slowenische Volkspartei wie die Südtiroler Volkspartei –, in der die bisherigen slowenischen Organisationen sich einbringen, und daß dann einfach nach den Bestimmungen innerparteilicher Demokratie, ohne daß man einen Slowenenausweis bei sich tragen muß oder ein ethnisches Bekenntnis ablegen muß, zusammengearbeitet wird. Ich könnte mir vorstellen, daß eine solche gemeinsame slowenische politische Organisation – sagen wir ruhig Partei der Slowenen, in der alle wichtigen slowenischen Gruppierungen stehen – bei einem minderheitenfreundlicheren Wahlrecht den Sprung in den Landtag schafft. Auch ich bin skeptisch gegenüber der Vorstellung, daß man zunächst einmal als Slowene registriert werden muß um hier mitbestimmen zu können. Aber was die Südtiroler schaffen, sollen auch die Kärntner Slowenen schaffen. Es war immer schon verwunderlich und hier liegt eine gewisse historische Mitschuld der Slowenen, daß sie durch organisatorische Defizite es den Kärntnern und Deutschnationalen so schrecklich leicht gemacht haben.

Politische Differenzen hat es unter den Slowenen genauso wie überall anderswo gegeben. Partei der Slowenen klingt recht gut, aber derzeit dominieren zwei politische Lager und es gibt auch verschiedene Parteipräferenzen. Eine neue Führung oder Partei würde erfahrungsgemäß noch vor ihrer Gründung den Kampf um politisches Monopol und die Hegemonie hervorrufen. Und die dementsprechend angestrebte politische Entscheidungsfindung durch Abstimmung nach dem Mehrheitsprinzip könnte noch mehr Differenzen schaffen. Ist das nicht ein Problem?

Das aktuelle Interview

Anlässlich der aktuellen Debatte um verbesserte Vertretungsmöglichkeiten der slowenischen Volksgruppe in öffentlichrechtlichen und politischen Gremien des Landes und des Bundes sowie im Zusammenhang mit der Diskussion um eine repräsentative einheitliche Vertretung aller slowenischen Organisationen und Interessensverbände durch eine neu zu errichtende Koordinationsstelle führte der Slovenski vestnik ein Gespräch mit dem Politologen Univ. Prof. Dr. Anton Pelinka. Die Fragen stellte Igor Schellander.

Es ist ein Problem, aber doch ein leicht überwindbares. Wenn 250 000 deutschsprachige Südtiroler es geschafft haben, eine schlagkräftige, ethnische Volkspartei auf die Beine zu stellen, die indes politisch erfolgreich Minderheiteninteressen in Italien durchgesetzt hat, werden es doch die kleineren Kärntner Slowenen auch schaffen. Die Rechts-Linksdimension, die sie anspielen, die natürlich zwischen dem Zentralverband und dem Rat eine große Rolle spielt, ist doch angesichts der Relativierung der alten Rechts-Linksdimension nicht so wichtig, viel wichtiger ist doch wirklich die ethnische Konfliktlage. Es geht um das simple Überleben der slowenischen Volksgruppe in Kärnten. Angesichts dessen, daß von Volkszählung zur Volkszählung die slowenische Volksgruppe dahinschwindet, ist doch der alte Links-Rechtsgegensatz innerhalb der Volksgruppe höchst dritrangig, und solange die Slowenen das nicht so sehen, kann ich nur sagen: es ist ihnen schwer zu helfen.

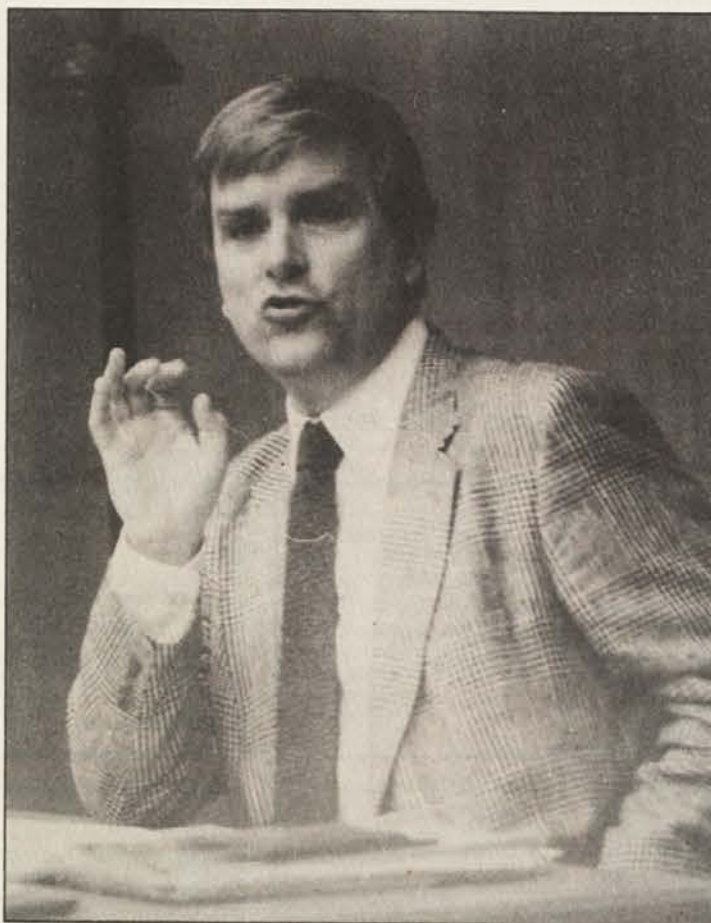
Zu dieser Links-Rechts-Diskussion gesellte sich spätestens nach der Schulaussetzung, ein vollkommen neuer Aspekt – nicht zuletzt durch Ansätze, die von Experten und Universitäten geliefert worden sind –, das Pro und Kontra in Sachen Volksgruppenautonomie und interethnische Ausrichtung der Volksgruppenpolitik. Die einen finden in der interethnischen Konzeption neue Perspektiven für die Volksgruppe, die anderen befürchten eine noch stärkere Assimilierung. Wo wäre der richtige Weg?

Das sind beides legitime Standpunkte. Anhand Südtirols wissen wir, daß auch dort diese Debatte stattfindet. Ich glaube nicht, daß man diese Fragen mit Berufung auf Wissenschaftlichkeit beantworten kann, das sind politische Fragen. Wie auch immer, es geht doch um sehr handfeste Dinge, es geht doch darum, daß etwa die Slowenen bestimmen, was zweisprachige Schule ist, wie unterrichtet wird, wer Landesschulinspektor für Slowenisch. Solche Fragen sind doch entscheidend. Es geht über

die Schulfrage hinaus weiters um die politische Vertretung der zentralen slowenischen Interessen in Richtung auf Zweisprachigkeit und Förderung slowenischer Identität. Daß es dann zwei Wege gibt, die miteinander legitim intellektuell in Konkurrenz stehen, halt ich wiederum für zweitrangig und – ehrlich gesagt – für hochgespielt. Ich muß gestehen, ich werde den Verdacht nicht los, daß zwei einander eifersüchtig beäugelnde slowenische Eliten, die für die slowenische Volksgruppe entscheidende politische Einigung verhindern. Das macht es einem Jörg Haider eben so leicht zu sagen, ich habe einen braven Slowenen und den nehme ich jetzt her und die bösen Slowenen bleiben draußen. Es darf ja nicht brave oder böse Slowenen geben, sondern es muß Slowenen geben und sonst niemanden. Das ist das Entscheidende und ich halte auch den Streit: interkulturell – ja oder nein? für eine gewisse Rechtfertigung, daß die beiden Eliten es wiederum schaffen, sich nicht vereinigen zu müssen.

Die Diskussion um diese Frage resultiert andererseits auch aus dem Umstand, daß die Volksgruppe ja nicht in einem abgeschlossenen Siedlungsgebiet lebt. Wäre es da richtig, den deutschsprachigen Nachbar aus minderheitenpolitischen Konzeptionen und von der Mitverantwortung für's gemeinsame Leben in der Region auszuschließen?

Es geht simpel um das Überleben einer Volksgruppe. Die nächste Volkszählung 1991 wird wieder zeigen, wie verheerend sich die Kärnten-Situation auf die Existenz der Volksgruppe ausgewirkt hat. Wenn man es hochrechnet, kann man sagen, im Jahre 2020 wird es in Kärnten weniger Slowenen als in Wien geben. Das ist doch die Situation und angesichts dieser 5-Minuten-vor-12-Situation kann es doch nicht große konzeptionelle Streitereien zwischen den Slowenen geben. Solange im durchschnittlichen Kärntner Wirtshaus slowenisch schief angeschaut wird und der durchschnittliche sogenannte Deutschkärntner sich hüten wird, seine Kinder in den slowenischen Unterricht zu

Univ. Prof. Dr. Anton Pelinka

schicken, weil sie Nachteile davon haben werden, solange ist das ein höchst theoretischer Streit – es geht um eine simple Machtfrage, und von der hängt das Überleben der slowenischen Volksgruppe ab.

Das ganze ist ja auch in der Schulfrage so schrecklich passiert. Da haben die Kärntner Slowenen, wie ich glaube, mit guten Argumenten für das zweisprachige Schulwesen in ganz Österreich mobilisiert und auf einmal hat Smolle einem Kompromiß, der an der Sache selbst wirklich nichts geändert hat, zugestimmt. Die Stimmung bei denjenigen, die als Nichtslowenen aus Solidarität für slowenische Interessen auf die politischen Barrikaden gestiegen sind, war katastrophal. Das war wieder genau das Gleiche: Slowenen und Slowenen haben sich gegeneinander ausspielen lassen.

Der Gedanke vom Ausbau der interkulturellen Beziehungen ist in erster Linie von jenen, die Solidarität mit der Minderheit geübt haben, begriffen und aufgenommen worden. Ist das nicht ein Grund mehr dafür, sich für einen Meinungs- und Wertewechsel auch bei der negativ zur Minderheit eingestellten Mehrheit zu erreichen?

Völlig einverstanden. Nur werden sie mit Hilfe kulturellen Lernen in der Praxis in keinem Bundesland sowenig Chance haben wie in Kärnten. Die Solidarisierung mit der slowenischen Volksgruppe war doch überall stärker als in Kärnten selbst. Kärnten selbst ist der schlimmste und härteste Boden dafür. Ich würde deshalb nicht soviel auf die sogenannten Deutschkärntner setzen, sondern eher auf die Österreicher außerhalb Kärntens.

Formalbestimmungen, braucht sicherlich einige Zeit. Eine gute Studie, die in die Tiefe Studie, die nicht nur das, was ich jetzt schon so aus dem Handgelenk schütteln könnte, ein bißchen untermauert, braucht mindestens zwei Jahre.

Was ist das konkrete Ziel dieser Studie?

Mein persönliches Ziel wäre – ich sollte diese Studie, soweit ich es verstanden habe, nicht unbedingt allein machen – zu zeigen, daß die Situation der slowenischen Volksgruppe in Kärnten eine der schlechtesten der Volksgruppen in Europa ist, und daß anhand der parlamentarischen Vertretungsmöglichkeit, welche die anderen Volksgruppen anderswo in Europa vorfinden. In der Studie soll eine Palette von Optionen aufgezeigt werden, die dann die politische Diskussion in Österreich anregen sollen. Es geht darum, am Beispiel der parlamentarischen Vertretung zu zeigen, daß der Spruch „die Slowenen sind eine der am besten behandelten Volksgruppen in Europa“ einfach hinten und vorne extrem falsch ist. Darüber hinaus sollen Varianten aufgezeigt werden, was alles schon in der politischen Wirklichkeit westlicher Demokratien in Europa seit längerem praktiziert wird und welche Ergebnisse das bringt.

Schließt diese Studie Varianten der organisatorisch-politischen Arbeitsmöglichkeiten der Volksgruppen mit ein? Zum Beispiel: wie soll eine Volksgruppe Politik betreiben?

Die besten Verfassungsinstitutionen bringen nichts, wenn die Volksgruppe selbst nicht durch eine entsprechende politische Organisation sie nützen kann. Was nützt irgendein Angebot des Kärntner Landeshauptmanns an die Slowenen, wenn über die Frage ob und wie man das annehmen soll, die Slowenen miteinander übers Kreuz kommen. Natürlich ist die Frage der politischen Organisiertheit der slowenischen Volksgruppe vor dem Hintergrund des europäischen Vergleiches auch wiederum eine Zentralfrage.

Ist auch an eine Zusammenarbeit mit Dr. Pernthaler gedacht?

Pernthaler und ich waren beide bei dieser Expertenkommission der Rektorenkonferenz – also sind wir 'einschlägig' vorbelastet und wir haben uns gut verstanden. Ich bin sicher, daß es da viele Ansatzpunkte zur Zusammenarbeit gibt. Pernthaler ist Verfassungsjurist und wird teilweise ein anderes Licht einbringen. Ich kann mir vorstellen, daß man sehr gut auf dem, was Pernthaler vorlegt, aufbauen wird können. Ich kann mir vorstellen, das Pernthaler einen Schritt in eine Richtung macht, und ich den nächsten Schritt, der eine Fortsetzung macht.

Natürlich stimme ich mit dem interkulturellen Lernen als allgemeine Zielsetzung völlig überein, daß ist mir sehr sympathisch, es ist etwas, was mit Demokratie und Menschenrecht zu tun hat. Nur, wie lange braucht es, bis sich das Bewußtsein einer Bevölkerung verändert. Das ist eine Sache, die – wenn man optimistisch ist –, in zwei Generationen ernsthafte Ergebnisse bringen wird. Das heißt: man soll es ruhig versuchen, aber man muß sich bewußt sein, bevor es in Kärnten Auswirkungen hat, die politisch meßbar sind, wird es die slowenische Volksgruppe praktisch nicht mehr geben.

Ich bin da sehr pessimistisch, besonders was die Bereitschaft der Kärntner Deutschnationalen zu irgendwelchen Konzessionen betrifft. Der politische Gegner der Minderheit in Kärnten ist ja so erfolgreich, warum soll er denn nachgeben. Warum soll er den irgendetwas konzipieren, wenn er nicht durch eine breite Bündnispolitik von außen unter Druck gesetzt wird. Und die erreicht man nur, wenn die Slowenen politisch einheitlich auftreten.

Vielleicht jetzt zurück zur Frage der Vertretung der Volksgruppe in öffentlichen Gremien. Sie haben über das Slowenische wissenschaftliche Institut Alpen-Adria ein Projekt in Angriff genommen, in welchem diesbezügliche Modelle untersucht und auf ihre Tauglichkeit geprüft werden sollen. Wann glauben sie, daß man davon erste Resultate erwarten wird können?

Wir haben eigentlich jetzt nur über den Horizont der Studie gesprochen. Eine Studie, die mehr sein soll als nur ein Zusammenschreiben von

Datum	Kraj	PRIPREDITVE	Priveditelj
Sobota, 25. 8. 20.00	v farni dvorani v Selah	KONCERT LJUBLJANSKEGA OKTETA	KPD Planina
Sobota, 25. 8. 20.30	v Casineumu v Vrbi	ORIENTALSKI PLESI – nastopata: Shahrazad in Andre Varkonzi (spremljajava). Ponovitev: 26. in 31. 8.	Artistična in plesna iniciativa na Koroškem
Nedelja, 26. 8. 14.00	pri Jerebu na Obirskem	TEKMA KOSCEV – tekmovali bodo v petih skupinah. Zabaval pa bo Altseewirt Trio.	Alpski klub Obir
Ponedeljek, 27. 8. 9.00	v Domu prosvete v Tinjah	TEČAJ ZA SPRETNE ROKE – Slikanje ikon. Tečaj vodi: Anica Vrečar, Kotmara vas. Konec tečaja: 2. 9., 13.00	Sodalitas
Nedelja, 2. 9. do sobote, 8. 9.	pri Adamu v Svečah	10. SLIKARSKI TEDEN – sodelujejo Drago Tršar, Vlado Stjepić, Marija Rus, Maura Israel, Mario Palli, Arno Popotnig, Walter Unterweger.	SPD Kočna
Nedelja, 2. 9. 20.00	pri Adamu v Svečah	KONCERT ob otvoritvi slikarskega tedna: Slovenski kvintet trobil.	SPD Kočna
Petek, 7. 9. 17.30	v Domu prosvete v Tinjah	ZDRAVSTVENI DNEVI – Si zbrati novih moči za vsakdan. Vodstvo: Annemarie Steiner, dihalna terapevtka. Konec dnevo: 9. 9., 13.00	Sodalitas
Sobota, 8. 9. 20.00	pri Adamu v Svečah	ZAKLJUČNA PRIPREDITEV slikarskega tedna in predstavitev slik (možnost nakupa)	SPD Kočna

RAZSTAVE

CELOVEC

– Pri Jokinu – Mola – Krpaž – Patchwork. Likovni izraz Kuna Indjancev. – Mohorjeva knjigarna – Miha Dolinšek, razstava fotografij (do 29. 8. 1990) – Kletna galerija Mestne hiše – Urša Žajdela-Hrovat, oljne slike in keramika.

SINČA VAS

– Grad v Žirovnici – L.H. Jungnickel, slike živali, ljudi in pokrajin (do 31. 8. 1990).

DUNAJ

– Galerija Carinthia – Cornelius Kolig, dela.

SEMISLAVČE

– Galerija Rožek – Poletna razstava, razstavljajo Janez Bernik, Hans Bischoffshausen, Giselbert Hoke, Peter Krawagna, Hans Staudacher in Hugo Wolf (do 9. 9. 1990).

IZLETI

ŠTUDENTSKI TEDEAN NA MORJU – Dugi otok-Zaglav-Zadar. Od nedelje, 9. septembra, do nedelje, 16. septembra. Na razpologo je župnijska hiša za 50 oseb, preskrbujejo pa se sami. **Prireja:** Slovenska visokoločilska mladina.

POTOVANJE V RIM IN ASSISI – od ponedeljka, 3. septembra, do sobote, 8. septembra. Vodi: Andrej Kajžnik.

SKUPNI IZLET ŠTUDENTOV na Peco. V soboto, 22. septembra in nedeljo, 23. septembra. Skupni odhod ob 9.00 iz Globasnice.

				⊗			⊗	⊗
								⊗
						⊗		
						⊗		

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 20. 8. 1990		dobite (šil.)		plačate (šil.)	
za 1 ameriški dolar	\$	10,75		11,35	
za 1 angleški funt	£	20,50		21,50	
za 100 franc. frankov	f	204,00		214,00	
za 100 ital. lir	Lit	0,93		0,98	
za 100 dinarjev	DIN	90,00		110,00	
za 100 švic. frankov	sfr	835,00		859,00	
za 100 holand. guldnov	Hfl	614,50		632,00	
za 100 nemških mark	DM	693,80		711,80	

Posredujeta: Posojilnica-Bank Zveza-Bank, Celovec

LOTTO TOTO

10 12 19 22 31 44 (29) 11X XIX X2X 12X
 Joker: 917167 b.j. Stava: 3:2, 4:0, 0:0, 1:1 b.j.

SLOVENSKI VESTNIK Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser StraÙe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Glavni urednik/Chefredakteur: Ivan P. Lukan

Uredniki: Andrej Kokot, Andrej Mohar, dr. Štefka Vavti.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser StraÙe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser StraÙe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser StraÙe 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30 do 34 in 40, telex 422086 ZSO, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za penzioniste 280 šil.); za Jugoslavijo 400 din. (za penzioniste 310 din.).

Kombinacijska križanka

AKA – ASEPTIK – ATILA – INCE – IS – KAVERNA – KK – KNIN – LINJ – MAR-SALA – MAST – MER – OTTA – RIM – SAAR – SPRETNEŽ – STARINA – TC – TRKELJ – VEŽICA.

Gornje besede, ki so urejene po abecednem vrstnem redu, vpišite v lik križanke vodoravno ali navpično tako, da se bodo med seboj križale. V drugi in tretji vodoravni vrstici boste po končanem reševanju prebrali dva pojma s področja zračnih pletov.

Jože Petelin

Rešitev križanke

⊗	⊗	S	P	I	S
A	L	T	I	S	T
R	E	A	L	K	A
G	O	N	A	R	S
O	P	O	R	A	⊗
N	A	V	⊗	⊗	⊗
A	R	N	I	Č	⊗
V	D	I	H	I	⊗
T	O	K	A	T	A
I	V	⊗	N	A	L
⊗	I	R	⊗	N	B
S	N	E	Ž	K	A
V	A	Š	Č	A	N

Hodili so naokrog po tovarni s svojimi načrti v rokah in se prijazno nasmihali angleškemu osebju. Prav nihče se ni zmenil zanje. Nihče ni skušal načeti z njimi pogovora, kot da bi bili gobavi. Prišli so med nas kot tujci in so tujci ostali do svojega odhoda. „Jih vidiš?“ mi je rekel Hans in me pogledal izza svojih debelih naočnikov, ko sem prišel mimo njegovih sedem ali osem stružnih strojev. „Tako ravna jo z njimi, kot da splot niso Kanadčani. Za primitivce in bedake jih

imajo, ker pač ne govorijo angleško.“ Hans je imel svojo delavnico tik pred skladiščem. Vse tiste stroje krog sebe je upravljal sam. Imel je svojevrsten položaj v elektrarni. Vsi so prihajali k njemu in se z njim prijazno pomenkovali o svojih željah. Bil je od tod pa tja do Pacifika edini, ki je znal ravnati z najnovejšimi nemškimi stružnicami. Imel je visoko plačo in svoj mir. Zaradi njegove majhne postave in tistih njegovih očal si ga nisem mogel zami-

sliti kot vojaka na ruski fronti. Prišel je do Moskve in nazaj živ, pa čeprav z nekaj kosi železa v sebi. Te rane so ga rešile gotove smrti. Poslali so ga bili nazaj v Nemčijo, kjer je ostal do konca vojne. „Videl sem jih, kako delajo,“ je nadaljeval. „Cevi montirajo, kot da bi bile zanje prava igračka. In dobrodušni ljudje – poglej, tule je nekaj tobaka iz Montreala!“ Podržal mi je pod nos škatlico s francoskim napisom. „Samo povohaj! Diši po konjakul!“ Ko sem spet stal v skladišču za linico za izdajo orodja, sem za seboj slišal Hudsona, kako se je še vedno razburjal v svoji nosljavi londonsčini: „Bloody foreigners,“ · je „Prekleti tujci“ vlekel iz svoje pipe in oči so se mu iskrale v pravem sovraštvo. Ali je s tem mislil tudi mene?

V kontrolni sobi v nadstropju so tehniko igrali karte. Poleg njih so stala vedra z vodo in brisalke. Ko bi prišel dežurni, bi spet čistili dalje. Metali so karte in načrtovali svoj weekend. „Dobimo se torej ob sedmih pri meni,“ je naročil Brian. „Vsak prinese s seboj zaboj piva in steklenico žganja.“ „In kako dolgo bomo potem pili?“ je vprašal Willy in zaustavil igro. „Do enajstih, če vam je prav,“ je odgovoril Brian in čakal na karto. „Ali pa tako dolgo, dokler se ne ogrejem.“ Pogledal je po drugih in si prižgal cigareto. Vsi štirje za mizo so bili v dvajsetih letih. Oblečeni so bili v sivomodre kombinezone, kar je pomenilo, da bodo kmalu inženirji. Willy, Jammie in Terry so bili plavalasci, Brian pa je imel rdeče lase.

„In potem?“ je dalje silil Willy. „Potem? Potem porazdelimo med ženske ključe svojih avtomobilov in se porazgubimo na vse strani. Razume se, da ostanem sam s svojo izvoljenko pod svojo streho. To pravico menda imam?“ Brian je cmoknil z jezikom in spet pogledal za kartami. Jammie se je naslonil na stolu nazaj in resno rekel: „Tisti, ki dobi mojo ženo, naj prosi Boga, da ne bo preveč pijana! Zadnje čase pije, kot da nima dna. Tudi redi se od piva, da jo je že težko držati v rokah!“ „Za take je najboljša nagla runda z avtom po mestu,“ je nasvetoval Terry. „Sicer pa je vedno bolje, če so male okajene.“ (dalje prihodnjič)

22.-28. 8.	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV SLOVENIJA	V TEM TEDNU NA TELEVIZIJI
SR 22. 8.	9.30 Angleščina; 10.00 Miti narodov; 10.30 Nasprotniki na dirkališču; 12.00 Nočni studio; 13.50 Kadar Conny s Petrom; 16.00 Robinson Crusoe; 18.00 Me, ženske; 18.30 Knight Rider; 19.22 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Osebni stražar; 23.55 Dolina orlov; 1.15 Poročila.	17.00 Od inflacije do stabilnosti; 18.00 Tri dame na žaru; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Argumenti; 22.00 Čas v sliki 2; 22.25 Težišče Evropa: Šlezija in Šlezijci; 23.10 Šport: mednarodni miting v lahki atletiki.	9.00 Ciciban, dober dan; Alice in njena družina; 15.00 Poletna noč; 18.30 Mozaik; 18.35 Spored za otroke; Moja družina in ostale živali; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.00 Roksana; 21.50 Dnevnik; 22.15 Poletna noč: pri Huxtablovih, Sin z otroka, Miss S.Z.	
ČE 23. 8.	10.00 Nova tovarna; 10.30 Argumenti; 12.15 Klub seniorjev; 14.10 Pirat; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi na dopustu; 18.30 Knight Rider; 19.22 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.15 Tele-as; 21.20 Variacije; 21.50 Pogledi s strani; 22.00 Jeklena mreža; 23.25 Goreča postelja.	17.15 Samo sloni lahko nosijo slonovino; 18.55 Lotto - studio; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Notranje-politični report; 21.20 Dokler je svetlo, slikam; Max Weiler; 22.00 Čas v sliki 2; 22.25 Klub 2, nato poročila.	9.00 Grizli Adams; 9.45 Zakon v Los Angelesu; 15.35 Poletna noč, pon.; 18.00 Dnevnik; 18.10 Mozaik; 18.40 Spored za otroke: čudežna leta; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.00 Mihajlo Lomonosov; 21.15 Complesso settecentesco italiano; 22.00 Dnevnik; 22.20 Poletna noč.	Bo to zanje nov začetek? Sreda, 22. 8. 1990, TV A2, 22.25 - Težiščna oddaja na temo Evropa se danes ukvarja z vprašanjem Šlezije in Šlezijcev. Vprašanje, ki je zastavljeno se glasi: Popuščanje napetosti med Vzhodom in Zahodom ter bližajoča združitvev Nemčij - bo to pomenilo tudi nov začetek za nekdanj nemško in zdaj že 45 let poljsko Šlezijo? Po sledih ozadij in možnosti za bodočnost sta filmski in gledališki režiser Jürgen Kaizik ter snemalec Gerhard Hierzer (na sliki pred Mrtvim gorovjem).
PE 24. 8.	9.30 Ruščina; 10.00 Evropske univerze; 10.30 Bobni na Mohawku; 12.15 Notranjepolitični report; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi na dopustu; 18.30 Knight Rider; 19.22 Novo v znanosti; 20.00 Šport; 20.15 Eurocops; 21.20 Zakoni Los Angelesa; 22.20 Za ljubitelje filma; 0.05 Naročen umor.	16.40 Moselbrück; 17.30 Živali Sredozemlja; 18.00 Tri dame z žara; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Aconcagua - igrišče ali življenjski prostor; 21.00 Knjiga meseca; 21.20 Znanost; 22.00 Čas v sliki 2; 22.25 Šport z nogometom.	9.00 Kljukčeve dogodivščine; Delfin Flipper; 9.55 Na valovih spoznanj; Mihajlo Lomonosov; 15.55 Poletna noč; 18.00 Dnevnik; 18.10 Mozaik; 18.40 Spored za otroke; Pet prijateljev; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.54 Zrcalo tedna; 20.15 V 80 dneh okoli sveta; 21.10 Zakon v Los Angelesu.	
SO 25. 8.	9.30 Simptom in strah; 14.35 Brez poljuba naj ne bi šli spat; 16.00 Otroški Wurlitzer; 18.30 Nogomet; 19.00 Milijonsko kolo; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Piratski oddajnik Powerplay; 21.45 Imenitne pustolovščine gospoda L.; 23.35 Na njegovih škornjih je kri.	15.45 Report z borze; 18.00 Tri dame z žara; 18.30 Silke iz Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Mora groze; 23.15 Aktualno; 0.35 Poročila; 0.40 Ekslibris; Heinz Zuber bere Bruna Ertlerja.	9.00 Radovedni Taček, Zlata ptica, Moja družina in ostale živali, Čudežna leta, Zgodbe iz školjke; 15.55 Poletna noč; 18.00 Dnevnik; 18.10 Mesta mostovi; Vrginmost; 19.10 Risanka; 20.30 Najstarejši milijonar; 22.50 Poletna noč: Pri Huxtablovih, Sin z otoka, Rožnata nanizanka.	Zadnja možnost policajca Sreda, 22. 8. 1990, TV A1, 20.15 - Film v dveh delih z naslovom „Osebni stražar“ slovi bolj po igralcu glavne vloge (Franz Xaver Kroetz, desno) kot po dogajanju. Gre pač zato, da policaj Georg Lasky zgubi službo zaradi vpletenosti v korupcijski škandal, toda že kmalu mu ponudijo zadnjo možnost: kot osebni stražar naj bi za policijo razkril turškega šefa tihotapcev heroina. Drugi del bo na spredu v soboto.
NE 26. 8.	9.05 Avstrija II; 11.00 Naš mož v Mehiki; 13.50 Potovanje v središče zemlje; 15.35 Prometna vzgoja za otroke; 17.00 X-Large; 18.30 Knight Rider; 19.15 Lotto - žreb; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Šport; 20.15 Sam o sebi - Robert Stolz; 21.15 Vizije; 21.20 Kadar vijolice cvetijo; 1.10 Poročila.	9.30 Franz Werfel; 10.15 Življenje in smrt kralja Johna; 13.00 Dober dan, Koroška; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Tri dame z žara; 18.30 Silke iz Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Zakladnica Avstrija; 20.15 Osebni stražar; 22.05 Aktualno; 22.10 Po strani me bode; 0.25 Poročila.	9.30 Otroška matineja: Živžav, Pet prijateljev; 10.45 Zgodba starih mest; 11.30 Ansambel Trim; 17.00 Dnevnik; 17.10 Očetova mala zadovoljstva; 18.40 Top Hat Show; 19.15 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.00 Pozitivna ničla; 21.05 Zdravo; 22.45 Triatlon jeklenih.	
PO 27. 8.	10.30 Pustolovščine gospoda L.; 13.20 Zakladnica Avstrija; 14.20 Tarzan in leopardka; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi na dopustu; 18.30 Knight Rider; 19.22 Novo v znanosti; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Magnum; 22.00 Pogledi s strani.	17.00 Vinarji; 17.30 Lindenstraße; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Nasprotniki na dirkališču; 21.00 Novo v kinu; 21.08 Mojstri kuhajo; 21.15 Šiling; 22.00 Čas v sliki 2; 22.25 Bojna napoved čustvom; 23.10 Nočni studio; 0.10 Aktualno.	9.00 Nina in Ivo, Alice in njena družina; 9.30 Utrip; 14.35 Zdravo; 15.55 Poletna noč; 18.00 Dnevnik; 18.10 Mozaik; 19.10 Risanka; 21.30 Komorni ansambel Slovenicum; 21.55 Dnevnik; 22.15 Poletna noč: Pri Huxtablovih, Sin z otoka, 'Allo, 'Allo.	Gora muk, lepota in nezgod Petek, 24. 8. 1990, TV A2, 20.15 - Aconcagua (na sliki) je s 6962 metri najvišja gora Amerike. Vsako leto zdrvita po njenih strminah vsaj dva ledena plazova. Kljub tem nevarnostim pa je gora zaslovela kot bogata zgodovinska in etnološka zakladnica, vsaj kar se tiče verskih navad in običajev. Povrh pa je ta gora v Argentini tudi cilj športnih ekspedicij. Tudi Avstrijec Thomas Bubendorfer se je je lotil in jo hotel sam premagati, toda doživel je svoj prvi poraz...
TO 28. 8.	10.00 Družina človek; 10.30 Po strani me bode; 13.55 Alarm v gradu groze; 18.00 Mi na dopustu; 18.30 Knight Rider; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Kraljica živali; 21.07 Rally; 22.00 Pogledi s strani; 22.10 Vrnitev dr. Phibesa; 23.35 Aktualno; 23.40 EP v lahki atletiki; 0.45 Mannix.	18.00 Tri dame z žara; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Belomodre zgodbe; 21.07 Zunanjepolitični report; 22.00 Čas v sliki 2; 22.25 Kar slehernika zanima; 23.55 Gledališčniki z Dunaja: Claus Peymann; 0.55 Poročila.	9.00 Zgodbe iz školjke, Živ žav; 15.55 Poletna noč; 18.00 Dnevnik; 18.10 Spored za otroke; 19.10 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.00 Music Hall; 20.50 Zvezdni prah; 21.55 Dnevnik; 22.15 Poletna noč: Pri Huxtablovih, Sin z otoka, 'Allo, 'Allo.	

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10-19.00

Sreda, 22. 8. Glasbena sredo

Večerna 21.05-22.00 Koncert ob odprtju kulturnega doma pri Cingelcu na Trati.

Četrtek, 23. 8. Rož - Podjuna - Zijla

Petek, 24. 8. Literarno-glasbena oddaja

Nedelja, 26. 8.

6.30-7.00 Dobro jutro na Koroškem - duhovna misel (žpk. J. Valeško)

18.10-18.30 Dogodki in odmevi

Ponedeljek, 27. 8. "Ali je slovenska mladina imuna pred bakterijami razkrojevanja v koroški slovenski narodni politiki?" - mladinska diskusija.

Torek, 28. 8. Domovina, ti si kakor zdravje. Slovenci v Avstraliji.

Dober dan, Koroška

Spored za 26. 8. 1990, ob 13.00 uri

predvidoma z naslednjim sporedom:

- Celovski sejem
- Deželno zborovanje KEL
- ELAN Brnca
- Romanje na Višarje
- 800 let Marije na Zijli
- Nogomet: Wietersdorf - SAK

Domovina, ti si kakor zdravje

S trebuhom za kruhom - že po prvi svetovni vojni v času gospodarske krize so se Slovenci odpravili na pot, da bi si olajšali življenje. Politična emigracija ob koncu pedesetih let jih je privedla tudi na najbolj oddaljeni kontinent, v Avstralijo. Mnogi so si lahko ustvarili blagostanje. Nikoli pa niso pozabili nekdanje domovine. V slovenskih društvih se redno srečujejo in tako skušajo v "domači družbi" ukrotiti bolečino, ki jih muči - domotožje.

Kako ustaviti morilca?

Sobota, 25. 8. 1990 - Jean Paul Belmondo igra tokrat bogataša, ki je sit svojega življenja. Zato si najame morilca, ki naj bi ga umoril. Toda Belmondo si hoče še prej ogledati Hongkong, kjer se seveda zaljubi in na novo vzljubi življenje. Toda kaj napraviti z morilcem, ki bi lahko čakal na svojo žrtev že za prvim vogalom? Film je poln akcije, seveda pa tudi smešnih vložkov ne manjka - kot se to pač pri Belmondovih filmih spodobi...

Škoda za točko

V drugi prvenstveni tekmi Selanov minulo soboto je bil obetaven samo začetek: v prvih desetih minutah so Selani namreč na Bistrici zaigrali tako kot to pričakujemo od favorita za naslov prvaka drugega razreda E. Dogajanje v ostalih osemdesetih minutah pa je bilo pravzaprav žalostno.

Selani so začeli tako kot da bi hoteli tudi proti Bistričanom doseči ajmanj toliko zadetkov kot proti Porečanom. Proti vratom

domačinov se je valil napad za napadom, Ahim Oraže in Norbert Hribernik sta se prizadevala, toda Selanom žoga ni hotela v gol. Nato pa je popustila predvsem sredinska vrsta z izkušenima igralcema Mirkom Wieserjem in Zdravkom Oražem in napadalna moč Selanov je ohromela. Samo sreča, da domačini v svojih napadih niso bili bolj učinkoviti, sicer bi Selani ne dosegli niti remija (0 : 0). Na vsak način pa trenerja Selanov čaka še mnogo dela.

Po zmagi proti Porečam so Selani (na sliki) le s srečo dosegli vsaj točko

Košarka

Jugoslovanska košarkarska reprezentanca je spet svetovni prvak. V Buenos Airesu so Jugoslovani namreč v finalu premagali Sovjetsko zvezo z 92 : 75 in za svoj nastop poželi bučen aplavz navdušenih gledalcev. Jugoslovani so se izkazali predvsem v napadu, kjer so izrabili vsako napako Sovjetov.

Premalo borbena sta bila Zdravko Oraže in Mirko Wieser (na sliki z leve).

Dober konec!

Glede na pokalno tekmo v Beljaku so se mnogi bali prvenstvene spopada med SAK in doslej vodečim moštvom iz Brež. Toda SAK je zaigral spet precej bolj zbrano, imel je dovoljvrsto obrambno vrsto in v končnici tudi tisto srečo, ki mu je manjkala v Beljaku: v 72. minuti je moštvo in navijače odrešil Erwin Galo, ki je hladnokrvno preigral tri branilce gostov in nato dosegel odločilni gol. Drugi zadetek (Čertov v 90.

minuti) je bil le še prestižnega pomena, saj je bila tedaj tekma že odločena v korist SAK, ki ta čas s petimi točkami iz treh tekem vodi tudi na lestvici.

Ta vikend pa so bili uspešni tudi Bilčovščani. V Trnji vasi so namreč premagali ASV Celovec z 2 : 0 in si tako izboljšal tudi položaj na lestvici. Toda rezultat bi bil lahko še bolj jasen, saj sta Kogelnik in Schlemitz napravila kar dve enajstmetrovki.

NOGOMETNO OGLEDALO

SAK - Breže 2 : 0 (0 : 0)

Trnja vas, 400 gledalcev, sodnik Wulz (dober); **postava SAK:** Oraže, F. Sadjak, Krausler, L. Sadjak, Kretz; **M. Sadjak, Galo, Stanisavljevič,** Blajs; Hanser (46. Florijančič), Blažej (80. Čertov). **Gola za SAK:** Galo (72.), Čertov (90.).

Pliberk - Wietersdorf 4 : 0 (2 : 0)

Pliberk, 500 gledalcev, sodnik Zechner (dober); **postava Pliberka:** Jesse; Habernik (59. Knauder), **Wuntschek,** Liesnig, Rothleitner; **Urnik,** Dlopst, Skof, Lopinsky; **Wölbl,** Hober (85. Pachoinig). **Goli za Pliberk:** Dlopst (20.), Wölbl (30. enajstmetrovka, 76., 88.).

ATUS Borovlje - Trg 0 : 0 (0 : 0)

Borovlje, 250 gledalcev, sodnik Kandolf (brez napak); **postava Borovelj:** Schwarz; Varch, **Lutz,** Fister, Stelzer; **Schweiger,** Luther, **Maver,** Weratschnig (87. Gojkovič); Spendier (70. Mak), Diexer. **Ostali rezultati:** Matrei - Mölltal 2 : 1, ATSV Wolfsberg - Rapid Lienz 2 : 2, Šentvid - Klopinj 1 : 0, VSV/Beljak - ASK Celovec 1 : 0.

ASV Celovec - Bilčovs 0 : 2 (0 : 1)

Trnja vas, 200 gledalcev, sodnik Gajsek (negotov); **postava Bilčovsa:** Schaunig; **F. Quantschnig, Partl,** Weichboth, Schlemitz (88. Schellander); **Stojilkovski,** Hartl, W. Kuess; **Kogelnik, A. Quantschnig,** J. Kuess. **Gola za Bilčovs:** Kogelnik (4., 84.). **Ostali rezultati:** Rožek - St. Leonhard 0 : 0, Liebenfels - Žitara vas 4 : 1, Mostič - Oberglan 2 : 3, Vetrinj - Ruda 3 : 0, Velikovec - Žrelec 0 : 0, Treibach - Šentandraž 7 : 2.

Rezultati 1. razreda D

Globalnica - Pokrče 0 : 5, Sinča vas - Šmihel 1 : 1, Železna Kapla - Metlova 1 : 1, Šentpavel - Dobrla vas 3 : 3, Frantschach - St. Michael/L. 4 : 3, Galicija - Labot 3 : 1, Reichenfels - Grebinj 0 : 2.

Bistrica/R. - Sele 0 : 0 (0 : 0)

Bistrica, 120 gledalcev, sodnik Wrulich (slab); **postava Selanov:** Užnik; K. Hribernik, F. Oraže, Stern, **Kulmež;** Radosavljevič, Čertov, Wieser, Z. Oraže; **A. Oraže, N. Hribernik.**

Koroška liga

1. SAK	3 2 1 0 5:2 5
2. Breže	3 2 0 1 6:3 4
3. Lienz	3 1 2 0 4:3 4
4. Sentvid	3 2 0 1 2:1 4
5. Trg	3 1 2 0 1:0 4
6. ASK/Celovec	3 1 1 1 3:2 3
7. Matrei	3 1 1 1 3:3 3
8. Wietersdorf	3 1 1 1 6:8 3
9. Pliberk	3 1 0 2 5:4 2
10. Mölltal	3 1 0 2 5:5 2
11. Klopinj	3 0 2 1 4:5 2
12. Wolfsberg	3 0 2 1 4:6 2
13. ATUS Borovlje	3 0 2 1 3:5 2
14. VSV/Beljak	3 1 0 2 3:7 2

Spodnja liga-vzhod

1. Vetrinj	3 2 1 0 7:1 5
2. Liebenfels	3 2 1 0 8:3 5
3. Žrelec	3 2 1 0 6:2 5
4. Treibach	3 1 2 0 10:5 4
5. Velikovec	3 1 2 0 6:2 4
6. Mostič	3 1 1 1 9:6 3
7. Oberglan	3 1 1 1 7:8 3
8. Bilčovs	3 1 1 1 5:6 3
9. Rožek	3 1 1 1 2:4 3
10. St. Leonhard	3 0 2 1 1:2 2
11. ASV/Celovec	3 0 2 1 1:3 2
12. Žitara vas	3 0 1 2 2:6 1
13. Ruda	3 0 1 2 1:8 1
14. Šentandraž	3 0 1 2 3:12 1

1. razred D

1. Galicija	3 2 1 0 8:3 5
2. Šentpavel	3 2 1 0 7:5 5
3. Železna Kapla	3 2 1 0 4:2 5
4. Pokrče	3 2 0 1 8:4 4
5. Frantschach	3 2 0 1 7:7 4
6. Dobrla vas	3 1 1 1 7:5 3
7. Grebinj	3 1 1 1 4:3 3
8. Metlova	3 0 3 0 3:3 3
9. Labot	3 1 0 2 5:6 2
10. Reichenfels	3 1 0 2 3:6 2
11. Sinča vas	3 0 2 1 2:5 2
12. Globalnica	3 1 0 2 3:8 2
13. St. Michael/L.	3 0 1 2 5:7 1
14. Šmihel	3 0 1 2 1:3 1

2. razred E

1. Pošta	3 3 0 0 10:1 6
2. Smarjeta	3 2 1 0 11:3 5
3. DSG Borovlje	2 2 0 0 8:1 4
4. Sele	2 1 1 0 6:0 3
5. Donau	2 1 1 0 4:3 3
6. Welzenegg	3 1 1 1 4:3 3
7. Heeresportverein	3 0 3 0 3:3 3
8. Kriva vrba	3 0 2 1 4:6 2
9. Bistrica/R.	3 0 2 1 1:3 2
10. Hörzendorf	2 0 1 1 1:3 1
11. Žihpolje	3 0 1 2 0:8 1
12. Golobnica	3 0 1 2 3:14 1
13. Pokrče	2 0 0 2 0:7 0

Prvo prvenstvo TK Bilčovs

Teniški klub Bilčovs, ki je že v prvem poskusu uspel osvojiti naslov prvaka 5. razreda A, je za vikend prvič priredil svoje klubsko prvenstvo. Da je društvo priljubljeno, se je pokazalo s tem, da se je prijavo kar preko 40 igralcev za ta turnir, najbolj pa so se seveda veselili dobitniki odlikovanj. V ženski kategoriji je zmagala Brigitte Gasser (v sredini) pred Geli Schellander, med moškimi pa je bil najboljši Kristijan Hartl (drugi z desne) pred najboljšim pravim Bilčovščanom Hanzijem Sablatnigom (drugi z leve). Na tretjem mestu pa sta pristala domačin Joži Partl (desno) in Othmar Baurecht z Bistrice (levo).

Nov začetek - novi upi

Pred nami je spet začetek namiznoteniškega prvenstva. Že ta teden bo žreb odločil o poteku prvenstev. To je pomembno za Selane (1. in 3. razred, ženska liga), SŠk Obir (spodnja liga) pa tudi za novoustanovljeni klub NTK Bilčovs (3. razred). Še posebej veliko pa od letošnjega prvenstva v koroški ligi pričakujejo igralci iz Kotmare vasi, ki so iz Sel pridobili legionarja Mirka Matjaževiča (drugi z desne), te dni pa so ga sprejeli Harald Jesenko, sekcijski vodja Wertschnig in Karl Waldhauser (z leve). V razgovoru za Slovenski vestnik je Matjaževič napovedal: „Postali bomo prvaki, jaz pa bom neporažen.“

